

UNIAN HEBREO BANAN BANACË UNICAMA BUANMIA QUIRICA

I. CRISTONËX CA ANGELCAMA 'IMAINUN MOISESBËTAN SËNËNMAIRA 'ICË QUICË BANA (1-4)

Aín unicama pain xutancëxuan Nucën
Papa Diosan aín Bëchicëira xua

1 ¹Bërâma ca Nucën Papa Diosan nucën raracaman aín cushi 'unânan uisai cara aín uni 'iti 'icë quixun 'unânun, Nucën Papa Dios, an sinânmi-cë bana uni ñuixuncë unicamabë bananan namâmiquin canan, bëtsi bëtsi ñu ismiquin canan, bëtsi bëtsi ñu 'aquinribi atu ismiacëxa. ²Bërâma usaquin nucën raracama 'unânmia 'aínbi ca an xucëxun aín Bëchicë anbi aín Papan bana unicama ñuixuancëxa. Nucën Papa Diosan ca aín Bëchicë camabi ñu uniomiacëxa. Usa 'ain ca an camabi ñu, naíu 'icë ángelcama 'imainun, ënë menu 'icë unicama 'imainun, camabi ñu unio 'icë aín Papan a 'ibuamiacëxa. ³Nucën Papa Dios ax ca unin sinânsamaira 'aish upíra 'icën. Usa 'ain ca aín Bëchicë Jesucristo axribi asaribi 'icën. Usa 'ain ca uisa cara ax 'iacëxa quixun 'unânquin unin 'unánti 'icën, aín Papa Dios ax ca asaribi upí 'icë quixun. An unio 'ixun ca an unio ñucama, aín banánbia usabi 'inun 'imia. Usa 'aish ca camabi unin 'ucha tērēncë 'inun bamax baísquitancëx, aín Papan

nëtënu cuan 'aish aín mëqueu abë 'Apu 'icën. ⁴Nucën Papa Diosan Bëchicë ax ca aín Papa cuëncësabi oi 'icë cupí, aín ángelcamasamai upíra 'icën. Usa 'ain ca aín Bëchicë Jesucristo axribi asaribi 'icën. Usa 'ain ca uisa cra 'aish aín Papabë 'Apu 'icën. Usa 'aísha ax aín Papabë 'Apu 'ain ca ángelcama abë sënénma 'icën.

**Nucën Papa Diosan Bëchicë, ca
ángelcamabëtan sënénmaira
'icë quicë bana**

⁵Nucën Papa Diosan ca uinu 'icë ángelbi cáma 'icën:

Mix camina 'ën Bëchicë 'aish xëñibua 'aínbi 'ëbë 'iti 'ai quixun. 'Imainun ca uinu 'icë ángelbi ñuima, Jesúsëshi ñui, Nucën Papa Dios ësairibi quiacëxa:

'Ëx cana aín Papa 'iti 'ain. Ax ca 'ën Bëchicë 'iti 'icën.

⁶Usa 'aish ca aín Bëchicë aratsushi 'icëbi ënë menu xuti ësai quiacëxa:

'Ën ángelcaman ca a rabiti 'icën.

⁷Ángelcama ñui ca Nucën Papa Dios ësai quiacëxa:

'Ën 'amicëxun ca 'ën ángelcaman 'ën cacësabi oquin ñu 'aia. Usa 'ain cana 'aia tanquin suñusa 'imianan 'aia tanquin tsi rëquirucësa 'imin. Usa 'ixun ca 'ë ñu 'axunia.

⁸Usai quiquinbi ca aín Bëchicë aira ësáquin caia:

Mixribi Dios 'aish camina usabi 'itioi 'ën nētēnu 'Apu 'ain. Mix 'Apu up'fira 'aian min banaribi upí 'ain ca min 'ati ñucamaribi upí 'icēn. ⁹Unían upí ñuishi 'ati cuēēanan camina atúan 'aisa tancē 'atima ñu a cuēēncēma 'ain. Usa 'icē cana 'ēx Dios 'aish min Dios 'ixun, unicama 'imainun ángelcamaribi 'acēsamaira oquin, cuēēinra cuēēnun mi 'imian.

Usaquin canan ca Nucēn Papa Diosan ēsaquinribi aín Bēchicē caia:

Mix camina camabi ñu aín 'ibu 'ain. Min camina bēráma mecama 'imainun naí 'imainun anu 'icē ñucamaribi uniocēn. ¹¹A ñucamax ca nētētí 'icēn. Nētécēbēbi camina mix nētétima 'ain. Chupa 'icēsaribiti ca a ñucama xēnibuti 'icēn. ¹²Usa 'icēmi min, chupa xēni 'acēsaribi oquin capúncēxbi ca me 'imainun naí iótēcēncē 'iti 'icēn. Acamaxa usai 'icēbēbi camina mix usabi 'in. Mix camina usabi 'iá 'aish usabi 'iti 'ain.

¹³Uínsaranbi ca uinu 'icē ángelbi Nucēn Papa Diosan ēsoquin cáma 'icēn:

Axa mimi nishcē unicama 'ën mi 'ibuamimainun camina mix 'ēbē 'Apu 'aish 'ën mēqueu 'iti 'ain.

¹⁴Camabi ángelnēx ca an Nucēn Papa Dios ñu 'axuncē 'icēn. Usa 'ixun ca an xucēxun, uicamax cara an mēñosabi oi Nucēn Papa Diosnan 'inux iénuxun 'aia, acama 'aquinia.

**Jesucristomi catamēti
iētisama tantima bana**

2 ¹Usa 'ain cananuna Nucēn Papa Diosan Bēchicē ñui quicē bana a upí oquinra bēméquiu cuati 'ain, a bana manuquinma ax quicēsabi oquin 'anuxun. ²Bērāma ca ángelcaman

'aquinmainun Nucēn Papa Diosan nucēn raracama ñuixunun quixun, Moisés aín bana 'ináncēxa. Usa 'ain ca rafrinēn a bana quicēsabi oquin 'amainunbia an a bana quicēsabi oquin 'acēma unicama, a Nucēn Papa Diosan atun 'ucha cupíbi castfcancēxa. ³¿Asérabi usa 'ain caranuna nux —Jesucristomi catamētia uni Nucēn Papa Diosnan 'inun iéti bana a cuatíbi, a bana quicēsabi oi 'icēma 'aish uisa tancēx iéti 'ain? A bana anun nun 'ucha tērēncē 'aish Nucēn Papa Diosnan 'inux iéti, a ca Nucēn 'Ibu Jesucristonēn pain unicama ñuixuncēxa. Usa 'ain ca an cuacē uni rafrinēn, a bana ca asérabi 'icē quixun 'unánquin, nuribi 'unánmiacēxa. ⁴A unicama ca Nucēn Papa Diosan uni itsin 'acēma ñu 'anun 'amiacēxa, an aín bana ñuixunia cuacē unicaman, asérabi ca aín bana 'icē quixun 'unánun. 'Imianan ca atu bētsi bētsi ñua 'anun aín Bēru Ñunshin Upí 'ináncēxa, ax cuēēncēsabi oquin.

**Axa ami catamēti unicamasaribia
Jesucristo 'iá bana**

⁵Aín unicama cara uisai 'iti 'icē quixun ñuiquin cana mitsu cain, Nucēn Papa Diosan ca ángelcama —mitsux camina 'ën unicaman 'apu 'iti 'ai —quixun cáma 'icēn. ⁶Usama 'aínbi ca bēráma Nucēn Papa Diosan bana cuēñō ēsai quia:

Nucēn Papa Dios, ¿axa añu 'icē caramina uni sinánxunin? ¿Axa añu 'ain caramina axa chēquiti unicama 'aisamaira oquin sinanin? ⁷Min camina usabi 'inuxmabia ángelcamabē sēnēnmara 'inun uni 'imiacēn. Usa 'imiquinbi camina minan 'aísha mibē xēnibua 'aínbi 'itioquin 'imianan min unio ñucamaribi 'ibuamiacēn. ⁸Usonan camina unicama camabi ñu aín 'ibu 'inun 'imiacēn.

Usa 'ain ca camabi ñun 'ibu 'inun 'imiquin Nucën Papa Diosan añu ñubi an 'ibuacëma 'itimoquin unicama unioçëxa. Usa 'aïnbi cananuna 'unanin, camabi ñuira ca unin 'ibuacëma pain 'icën. ⁹Usa 'aïnbi cananuna Jesús 'unanin. A ca Nucën Papa Diosan, usabi 'inuxmabi ënë menu uni 'aish ángelcama meura 'inun xuacëxa. Unicama nuibaquian Nucën Papa Diosan sinánsabi oi ca ax camabi unin 'ucha cupí bamacëxa. Usa 'icëbi ca paë tani bamacë cupí baísqumitancëxun Nucën Papa Diosan aín nëtënu abë 'Apu 'inun 'imiacëxa. Usa 'icëbi ca paë tani bamacë cupí baísqumitancëxun Nucën Papa Diosan aín nëtënu abë 'Apu 'inun 'imiacëxa.

¹⁰Nucën Papa Diosan ca camabi ñu ainan 'inun unioçëxa. Usoquin 'á 'aish ca, an aín bana cuacë aín bëchicëcamaxa aín nëtënu abë 'iti cuëënia. Usa 'ixun ca axa uni 'aish tëmëranan paë tani bamacë cupíshi Nucën Papa Diosan ainan 'inun uni iéminun Jesucristo 'imiacëxa. ¹¹Jesús, an aín unicama Nucën Papa Diosan iscëxa upí 'inun 'imicë a 'imainun an usaquin 'imicë unicama, acaman Papa ca Nucën Papa Dios 'icën. Usa 'ain ca Jesús aín unicama sinani rabinima, atux ca 'ën xucéantu 'icë quia, ¹²aín bana quiricanu cuëñëo quicësabi oquian aín Papa ësaquin cásabi oi:

Usa camina mix 'ai quixun cana 'ën xucéantu ñuixunti 'ain. Min unicamaxa timécë, abëtan cana mi rabiti 'ain.

¹³Ësaribítia Jesús quia ca cuëñëo bananu 'icën:

'Ëx cana 'ën Papa Diosmi catamëtín. Ësaribi ca cuëñëo bananu 'icën:

'Ëx cana ënu 'ain, 'ën Papa Diosan 'ë 'inancë aín bëchicëcamabë.

¹⁴Achúshi unin bëchicëcamax ca aín xucénsaribi 'ia. Usaribiti ca Nucën Papa

Diosan bëchicëcamaxa uni 'ain, axribi uni 'inux Jesús uacëxa. Uni 'aish ca, an ñu 'atima 'ati sinánmicë 'aísha Nucën Papa Diosbë uni 'itima 'icëbi ñunshin 'atimanën 'apu a ñusmonux bamati cupí, Jesús uni 'iacëxa. ¹⁵Usai 'iquin ñunshin 'atimanën 'apu ñusmoquin ca Jesusan axa ami catamécëma 'aish aín bamati sinani racuécë unicama, ax ainan 'aish aín bamatimi racuétimoquin mënioçëxa. ¹⁶Usa 'aish ca Jesús ángelcama 'aquinti sinani uni 'inux uáma 'icën. Uicamax cara Abraham Nucën Papa Diosmi catamëasaribiti ami catamëtia acama 'aquinti sinani ca Jesús uni 'inux uacëxa. Asérabí ca usa 'icë quixun cananuna 'unanin. ¹⁷Ësaquin nu 'aquinti cupí ax nusaribi uni 'ixun, ñunshin 'atimanën 'apun tancëxun 'unánan paë tani tëmëрати 'unan 'ixun ca Jesusan aín unicama Nucën Papa Dios upí oquin ñucáxunia. Usa 'aish ca nun 'ucha tërënux bamati cupí nusaribi uni 'iacëxa. ¹⁸Ax tëmëranan ñunshin 'atimanën 'apun tancëxunbi ñu 'atima 'aíma 'ixun ca an, a ñunshin 'atimanën 'apun ñu 'atima 'anun quixun sinánmicë aín unicamaribi usoquin 'axunma 'anun cushioti 'icën.

Moisésbëtan sënénmaira ca Cristo 'icë quiax quicë bana

3 ¹Ën xucéantu, mitsux ainanshi 'inun Nucën Papa Diosan 'imicë 'ixun camina, Nucën Papa Diosan a ñuiquin unicama ñuixunun ënë nëtënu xuá 'ixuan an aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë, Cristo Jesús, a uisa uni cara 'iacëxa quixun upí oquinra 'unánti 'ain. ²Bëráma ca Jesús ucëma pain 'ain, Moisésnën nucën raracaman cushi 'ixun, Nucën Papa Diosan cacësabi oquin upí oquin ñu 'acëxa. Usaribi oquin ca Jesusan, aín Papan usaquin 'anun caiscë 'ixun, an cacësabi oquin camabi ñu

'acëxa. ³Nucën Papa Diosan Moiséscë-ñun judíos unicama ainan 'inun caísa 'aínbi, ca a unicama asérabi Nucën Papa Diosnan 'imiti Jesucristo axira 'icën. Usa 'ain ca Moisésbë sënénmaira Jesucristo 'icën. Ènëx ca ësa 'icën. An 'acë xubu rabiçesamaira oquin ca an xubu 'acë uni a unin rabia. Usaribi oquin ca Moisés 'imainun judíos unicama 'acësamaira oquin unin Jesucristo rabiti 'icën. ⁴Ësa ca. Uisa 'aishbi ca xubu abi uníma. Unin 'acëx cuni ca 'ia. An 'acë uni ax ca aín 'ibu 'icën. Usaribi oquian an Moisés 'imainun judíos unicama ainan 'itioquin mëníonan camabi menu 'icë ñucama unio ax ca Nucën Papa Dios 'icën. ⁵Nucën raracama judíos unibu 'ain ca Moisés atun cushi 'iacëxa. Aín cushi 'ixun ca Nucën Papa Dios cuëncësabi oquin upí oquin ñu 'acëxa. Uisairai 'i cara ainan 'iti 'icë quixuan judíos unicaman 'unánuan atu ñuixunun quixun Nucën Papa Diosan cacësabi oquin ca Moisésnën nucën raracama 'itsa ñu ñuixuancëxa. ⁶Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan unicaman cushi ax aín Bëhicë, Cristo, an aín Papa Dios cuëncësabi oquin 'acë, a 'icën. Usa 'aish ca Cristo ax nun cushiribi 'icën, nun nu ami catamëti ënquinma cuëenquin abë aín nëtënu 'iti sináncë 'ain.

Nucën Papa Diosan unicamaxa abë chuámarua 'iti bana

⁷Usa 'ain ca a bana Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'amicëxun unin cuëño, ax ësai quia:

Bëría Nucën Papa Diosan mitsu cacëxun cuaquin ⁸camina cuacëmasa otima 'ain, mitsun raracama 'ásaribi oquin. Atux ca Nucën Papa Diosan 'aquincëxbi an cacë bana cuaisama tani 'atimati banai, —Nucën Papa Diosan ca nu uisabi oima

—quicësa 'iacëxa, anu uni 'icëma menuax. ⁹Ësai ca Nucën Papa Dios quia: Anuax ca 'ën cuarenta baritia atu bërúanquin ñu 'axuncë xun isíbi mitsun raracama 'ëmi sinanima 'atimati banacëxa.

¹⁰Usai 'ia oi atumi nishi cana ësai quiacën: Ènë unicaman ca bëtsi bëtsi ñu sinani 'ëmi sinánquin 'ëx cuëncësai 'iti 'unántisama tanxa.

¹¹Quianan cana atumi nishi sinanatëcëntimoí ësaribiti quiacën: Atux ca a 'ën atu ñuixuncë me anu chuámarua bucunux bëbatima 'icën.

¹²Ën xucéantu, mitsúxribimi usai 'itima cupí camina bërúancati 'ain, 'atimaquin sinánquin Nucën Papa Dios, axa bamatimoí tsócë, a ami catamëquinma ëntin rabanan. ¹³Usai 'ima camina micama uinu 'icëxbi 'atima ñu 'atishi sinani Nucën Papa Diosmi manúti rabanan, camabi nëtën, axa Jesucristomi catamëcë unicamabë ami upiti sinánmiananti 'ain, ënë nëtëa cëñútisama pan 'aínshi. ¹⁴Anun nux aín nëtënu 'iti nëtë sënéntamainun cananuna ami catamëtabatínu 'iasabi 'i ami catamëti 'ain. Usai 'i cananuna camabi nëtën Cristobë 'ain.

¹⁵Ësairibi ca Nucën Papa Diosan bana cuëño quia:

Bëría Nucën Papa Diosan mitsu cacëxun cuaquin camina cuacëmasa otima 'ain. Mitsun raracama 'iasaribiti camina 'itima 'ain. Atux ca Nucën Papa Diosan 'aquincëxbi an cacë bana cuaisama tani 'atimati banacëxa.

¹⁶¿Uicamax cara Nucën Papa Diosan bana cuaquinbi cuacëmasa oi ax quicësabi oi 'iisama tancëx? Moisésnëan Egipto menua bëcë unicamax ca usai 'iacëxa. ¹⁷¿Imainun cara uicamami Nucën Papa Dios cuarenta baritian

nishacëx? Axa aín 'ucha cupíbi an anua bēbati ñuixuncē menu bēbaima, anu uni 'icēma menuax cēñúa unicamami ca Nucēn Papa Dios nishacēxa. ¹⁸¿Imainun cara uicamaribi Nucēn Papa Diosan sinántecēntimoquin, an atu ñuixuncē menu ca chuámarua tani bucunux bēbatima 'icē quixun cacëx? An a timaquin aín bana cuaisama tancē unicama ca Nucēn Papa Diosan usaquin cacēxa. ¹⁹Usa 'ain cananuna a ñucama sinánquin 'unanin, atúan aín bana ca asérabi 'icē quixun sináncēma 'ianan ami catamēcēma cupí ca Nucēn Papa Diosan a unicama anua chuámarua tani 'itia ñuixuncē menu bēbamiama 'icēn.

4 ¹Usa 'ain cananuna Nucēn Papa Diosan ainan 'inun nu 'imiti nētē inúcēma 'aínshi, ainan 'iti sinánti 'ain. Mitsu raírinxmi Nucēn Papa Diosanma 'itin rabanana camina bérúancati 'ain. ²A me anu chuámarua 'iti ñui quicē bana a ca nucēn raracama cuacēxa. Cuaquinbi ca —asérabi ca a menuun 'inun nu buánti 'icē —quixun sinánma 'icēn. Usa 'aish ca a ñuixuan menu bēbama 'icēn. Anu nucēn raracama bēbama 'aínbi ca Nucēn Papa Diosan nucēn rara cásaribi oquin nux Jesucristomi catamēti aín nētēnu abē 'inux iéti bana ñuiquin nuribi caxa. ³Nucēn raracama ñuiquin cuēñeo bana ca ësai quia:

Atumi nishi cana sinanatēcēntimoi a unicama ñui quiacēn: Atux ca a 'en atu ñuixuncē me anu chuámarua bucunux bēbatima 'icēn.

Atúxa usai 'iá 'aínbi cananuna nux Nucēn Papa Diosmi catamēti ax nubē 'ain chuámarua 'i cuēñin. Usánu 'itioquin ca Nucēn Papa Diosan camabi ñu unioquin mēñocēxa, ⁴aín bana cuēñeo ësai quicēsabi oquin:

Camabi ñu mēcēn achúshi 'imainun achúshi nētē cēñuquin uniotancēx ca Nucēn Papa Dios nētē itsin

tanti —'ē ñu unioçcama ca asábi 'icē —quixun isi upí oquin sinani cuēñancēxa.

⁵Nucēn raracama ñui ca Nucēn Papa Diosax ésaribiti quiacēxa:

Atux ca 'en atu ñuixuncē me anu 'ebē chuámarua 'aish cuēñi bucunux bēbatima 'icēn.

⁶Usa 'ain ca enē nētēnu 'icē unicama Nucēn Papa Diosmi catamēti abē upí 'aish chuámarua 'iti, 'aishbi raírinx ami sináncēma pain 'icēn. Usaribiti ca atun pain cuaquinbi a bana quicēsabi oquin 'acēma 'aish a Nucēn Papa Diosan ñuixuncē menu bēbama 'icēn. ⁷A pañan ñuixuncē unicaman aín bana cuama 'ain ca enē nētēnu 'icē unicaman cuati oi Nucēn Papa Dios amiribishi quitēcēni, bérí camina 'emi catamēcanti 'ai quiax quiacēxa, ësai:

Béría Nucēn Papa Diosan mitsu cacēxun cuaquin camina cuacēmasa otima 'ain.

Usaquin ca Davitan, Josuéñan judíos unicama Nucēn Papa Diosan ñuixuan menu bēbaquífan 'ain, a xēnibucēbētan cuēñeocēxa. ⁸A unicama Nucēn Papa Diosan anu chuámarua 'aish bucuti ñuixuncē menu bēbáma 'aínbi ca aín bēhicēcamax Josuéñan buáncēx anu bēbacēxa. Josuéñan anua atux chuámarua 'aish bucuti menu buáncēx bēbatancēxuan ax quicēsabi oquin 'ai ami catamēcē 'ain ca Nucēn Papa Dios amiribishi anun uni chuámarua 'iti bana ñui quitēcēanma 'itsíanxa. ⁹Usa 'ain cananuna 'unanin, Nucēn Papa Diosan ca aín unicamaxa ainan 'aish ax cuēñecē sabi oi enē menu chuámarua 'itancēx aín nētēnuira chuámarua 'aish bucuti oquin mēñocēxa quixun. ¹⁰Uicamax cara ax cuēñecēsa oíshi 'iti sinani bēñéti a éni, ami catamēti Nucēn Papa Dios cuēñecēsabi oi 'ia, ax ca Nucēn Papa Dios ñucama uniotancēx cuēñansaribi oi

'ia. ¹¹Nucën Papa Diosan atu ñuixuncë menu bëbáma unicama usaribiti nuxribi ami catamëcëma 'itin rabanana cananuna ainan 'aish upí oquin sinani ami catamëquin ëníma bërúancati 'ain.

¹²Cananuna 'unanin, Nucën Papa Dios ax ca bamatimoi tsotia. Ax ca cushiira 'icën. Usa 'ixun ca aín bananu 'aia nu 'unánmia, nun caranuna asérami upí oquin sinani, caranuna upí oquin sinanima quixun. 'Unánmianan ca uisa cupí caranuna usoquin 'ai quixun nu 'unánmia. ¹³Axa an unio 'aish Nucën Papa Diosmi unéti uisa ñubi ca 'aíma 'icën. An uni aín ñu 'acé cupí, uisa cara oti 'icé quixun 'unáncë, Nucën Papa Dios, an ca camabi ñua unin 'aia 'unánan aín nuitu mëúa chíquinaquinma sínáncë ñubi 'unania.

An aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë, Jesucristo ñuicë bana

¹⁴Jesús ax ca Nucën Papa Diosan Bëchicë 'ianan, an nu Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'aish aín Papa Diosan nëtënu abëbi 'icën. Usa 'icë cananuna ami catamëquin aín bana cuati ëntima 'ain.

¹⁵Jesús an nu Nucën Papa Dios ñucáxuncë, ax ca uni 'aish nux 'icësaribiti tëmëraíbi 'uchama 'icën. Usa 'ixun ca nuribi tëmëranan ñunshin 'atimanën 'atíma ñu 'amitisa taniabi nuiباقin nu 'aquinti 'icën. ¹⁶Asérami ca usa 'icé quixun 'unánquin cananuna ami racuéquinma, an nu nuibacë Nucën Papa Dios a nun 'uchacama tërénquin nu 'aquinun ñucáti 'ain, an nu nuibacë cupí. Usaquin cananuna anúnu uisai cara 'icé nëtën, nuibaquin nu 'aquinun ñucáti 'ain.

II. LEVITAN RËBUNQUI 'IASAMA CA CRISTO 'ICË QUICË BANA (5-8)

5 ¹Nucën Papa Diosan mënósabi oquin ca judíos sacerdotenën cushicaman 'apun, judíos unicaman

'ucha 'imainun aín 'ucharibi tërécë 'inun 'aracacë ñuina 'axunquin Nucën Papa Dios ñucáxunia. ²Usa 'ixun ca axribi uni 'icëa ñunshin 'atimanën 'apun ñu 'atíma 'anun quixun tancëxun 'unan 'ixun uni itsi usaribiti 'ia 'aquinti 'unania. An ca, —usa ñu 'ati ca 'aisama 'icé —quixun 'unánquinma an ñu 'acé unicama 'imainun, —usa ñu 'ati ca 'aisama 'icé —quixun 'unánquinma 'acé unicama aribi, ami nishquinma atux upí 'inun 'aquinti 'icën. ³Axribi ñu 'atíma 'acé 'ixun ca judíos sacerdotenën cushicaman 'apun judíos uni raírinën 'uchacama 'imainun aín 'uchacamaribi tërécë 'inun quixun 'aracacë ñuina 'aia.

⁴Ui uníxbi ca axbi 'iisa tani judíos sacerdotenën cushicaman 'apu 'itíma 'icën. Nucën Papa Diosan 'imicëx cuni ca usai 'iti 'icën, Nucën Papa Diosan —Aaronën ca 'ën unicama 'ë ñucáxunti 'icé —quixun Moisés cásaribi oi.

⁵Usaribiquin ca Cristonën anbi judíos sacerdotenën cushicaman 'apu 'iti sínánma 'icën. Nucën Papa Dios an Mix camina 'ën Bëchicë 'aish xëmbua 'aínbi 'ëbë 'iti 'ai, quixun cacë, anbi ca Cristo judíos sacerdotenën cushicaman 'apu 'imiacëxa. ⁶Ësaribi ca cuënëo bananua Nucën Papa Diosan aín Bëchicë cá bana quia:

Mix camina nëtétimoi usabi sacerdote, an 'ën unicama 'ë ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec 'iásaribi.

⁷Jesusan ca ëné menu 'aish abë banaquin aín Papa ñu ñucácëxa. Ñucáquin ca axa bamatimoquin a iémiti cushiñu 'icé 'unánquin, munuma banaquin cacëxa. Usaquin ax cuëncë sabi oquin 'aquinun quixun ñucácé cupí ca Nucën Papa Diosan Jesucristo 'aquiancëxa. ⁸Usa 'ain ca Cristonën, ax aín Bëchicë 'aishbi tëmëracë 'ixun,

Nucën Papa Dios cuëncësabi oquinshi 'ati 'unáncëxa. ⁹Ax tëmëraibi aín Papa Dios cuëncësabi oi 'iá 'ixun ca an aín bana cuaquin ax quicësabi oquin 'acë unicama a aín 'ucha tërënquin Nucën Papa Diosnan 'aish xëñibua 'aínbi abë 'inun iémia. ¹⁰Ax ca ësaquian Nucën Papa Diosan cá, a 'icën, —mix camina sacerdote, an 'ën unicama 'ë ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec 'iásaribiti.

Jesucristomi catamëquin ëncë 'icë 'aish 'unánmitëcëinsa bana

¹¹Usa 'aínu mitsu ënë banacama ñuixuinsa tancëxunbi camina mitsun asérami upí oquin a bana cuaisama tanin. ¹²Mitsúinra a ñuicë bana a 'unáncë 'ixun uni itsi 'unánmisa 'aishbi camina mitsúnmi bërâma cuacë bana Jesucristo ñui quicë, a 'unánmitëcëinsa 'ain. Ënë ñu upí oquin cuacëma 'aish camina mitsux tuáratsu ñu iru piisama pain 'ixun aín titan xuma 'acësa 'ain. ¹³Bërâma cuacë bana 'unánmitëcëinsa 'aish camina an aín titan xuma 'acë tuázaribi 'ain, uisai cara Nucën Papa Diosan uni 'iti 'icë quixun 'unáncëma 'aish. ¹⁴An Nucën Papa Diosan bana upí oquin sinánquin an cacësabi oquin 'acë uni, an ca upí oquin 'unania, uisa ñu 'ati cara Nucën Papa Diosan iscëx asábi 'icë, uisa ñu 'ati cara 'aisama 'icë quixun. 'Unánquin ca usoquin 'aia. Usa unix ca tuá xuratsusama 'aish uni apánsa 'icën.

6 ¹Usa 'ain cananuna tuá xuratsu 'icësaíma uni apan 'icësaí 'inuxun a paínu cuacë bana Cristo ñui quicë, aishima bëtsi ñuribi 'unánti 'ain. Cananuna a paínu 'unan banacama ësaí quicë, a ñuitëcëntima 'ain: nunbi ñu 'atima 'acë cupí Nucën Papa Diosnanma 'aish bamati 'aishbi sinanati Nucën Papa Diosmi catamëtishi iéti, ²'imainun Jesús sinani nashimicë 'iti, 'imainun Jesúsnan 'ixun axa ami catamëcë uni itsinu nun

mëcën nanquin Nucën Papa Dios ñucáxunti, 'imainun camabi uníxa baísquia ca Nucën Papa Diosan an 'acë ñucama 'unánquin uisa cara oti 'icë quixun cati, acama. ³Ësa banacama mitsu ñuixuntëcënquinma cananuna Nucën Papa Dios cuëncëbëtan bëtsi ñu mitsu ñuixunti 'ain.

⁴Ui unicamax cara Jesucristomi catamëcë 'ixun, ax ca abë 'icë quixun 'unáncë, 'ianan Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan aín nuitu mëu sinánmicë 'ianan, ⁵Nucën Papa Diosan bana ca upíra upí 'icë quixun sinánquin cuanan, Nucën Papa Diosan cushi, anun cana aín nëtënu 'iti 'ai quixun sináncë, ⁶'ixunbi ami sinánquinbi ëni uni raírinën cuatánun —'ëx cana Jesucristomi sinántëcënima —quia, a unix ca an Nucën Papa Diosan Bëchicë i curúsocënu matáscë uníxa 'iázaribi 'icën. Usai 'icë uni ax ca amiribishi Jesucristomi sinanatëcënima. ⁷Usa unicamax ca anu ñu 'apáti meesaribi 'icën. Ësa ca. Nucën Papa Diosan, menu 'uí 'itsa 'ibúmicëxun chabócëx ca ñu bëru 'imainun unían 'apácë ñu cotancëx tapunia, tapúanan ca tuaia. Usaía 'inúan Nucën Papa Diosan 'imicëxa 'ia ca an ñu 'apácë uni an aín naënu 'icë ñu pinuxun bitsia. ⁸Usa 'aínbi ca bëtsi me camabi ñu 'atima, muxa, chucu, acama anu coi canicëbë anu upí ñu 'iruima. Usa 'aish ca Nucën Papa Diosan iscëx a me 'aisama 'icën. Usa 'icë ca aín 'ibun axa corucë ñucama nënia.

Xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'iti cupí bënëtima chuámarua 'iti

⁹Ën nuibacë xucéantu, uni raírinën ca Nucën Papa Diosan Bëchicëmi catamëtancëxunbi ënia quixun ñuixunquinbi cananuna 'unanin, mitsux camina Jesucristo cupí ainan 'inun iémicë 'ixun ëncëma 'aish asérami Nucën

Papa Diosan upí oquin 'aquíncē 'ai quixun. ¹⁰Nucēn Papa Dios, an ca aín sinan upí 'ixun, mitsúnmi aín unicama nuibaquin upiti bucunun 'aquianan bērríribi usoquin mitsun 'aia, manuquinma sinania. ¹¹Usa 'aínbi cananuna anúnmi Nucēn Papa Diosan nētēnu 'iti nētē utámainunmi mitsun 'acēsabi oquin chíquishquin ēnquinma Nucēn Papa Dios cuēēncēsabi oquin 'ati cuēēnin. Usaquin 'aquin camina Nucēn Papa Diosan nētēnu cēñútimo abē 'iti sinánquin caínti 'ain. ¹²Mitsúxmi chíquish 'iti cananuna cuēēniman. Cananuna cuēēnin, Nucēn Papa Diosan aín quicēsabi oquin 'aquíncēxa aín uni raírínēx a énima ami catamēti upiti 'ia isími usaribiti 'iti.

¹³Nucēn Papa Diosbē ca camabi uni 'imainun ángelcamaribi sēnēníma. Usa 'ixun ca anbi sinanatēcēntimoquin Abraham cacēxa: ¹⁴“Ēsoquin cana asérabi 'ati 'ain. Cana mi upí oquin sinánxunquin bēchicēñu mi 'imianan mín rēbúnqui 'itsaira 'inun uámiti 'ain”. ¹⁵Usaquian cacēxun ca Abrahamnēn —Nucēn Papa Dios quicēsabi oi ca 'iti 'icē —quixun sinánquin bēnēquinma, caíancēxa. Caíncēbē ca Nucēn Papa Dios quicēsabi oi Abrahamnēn xanu tuutancēx Isaac bacēancēxa. ¹⁶Ēnēx ca ēsa 'icēn. Unix ca uni itsían aín bana isa asérabi 'icē quixun 'unánun quiax, aín 'apu axa asamaira 'ain, a ñui ēsai quia: Nun 'apúnbi ca 'unania, 'ēn mi cacē bana ēnēx ca asérabi 'icēn. Usai quicēbē tan ca an aín bana ca asérabi 'icē quixun 'unánquin abē cuēbicanántima 'icēn. ¹⁷Usaribiti ca Nucēn Papa Dios axribi, axa ami catamēti ainan 'iti unicaman —aín quicēsabi oi ca asérabi 'iti 'icē —quixun 'unánun, —xēnibua 'aínbia sinanatēcēntimo usabi 'iti ca ēnē bana 'icē —qui ax quiacēxa. ¹⁸Usa 'ain cananuna an ca ax quicēsabi oquin 'aia

quixun 'unánan, axa —sinanatēcēntimoquin cana mitsu cai —quicē cupí ca an asérabi usoquin 'ati 'icē quixun 'unanin. Usaquin 'unánquin cananuna 'unanin, nun nu an nu 'aquinun ñucácē 'ixun ca nu asérabi 'aquinti 'icē quixun. 'Unánan cananuna ami catamēquin —aín bana quicēsabi oi cana asérabi ainan 'aish aín nētēnu abē 'iti 'ai —quixun 'unanin.

¹⁹Ēnēx ca ēsaribi 'icēn. An manē nunti niquincē unicaman ca aín manē nuntia bēchunan tucáncaquin amami amami buánti rabanan, manē cha manē risin tēcērēcaxun, an cushioquin tuínun quixun baca nēbētsi nipatia. A manē chan tuíncē cupí ca nunti amanu amanu cuanima. Usaribiti cananuna Cristo anu Nucēn Papa Dios 'icē anu cupí nun amanu amanu sinánbēquínquinma Jesucristomi sinánti éntima 'ain.

²⁰Cristo axa anua Nucēn Papa Dios 'icē anu 'ain cananuna nuxribi anu abē 'iti 'ain. Ax ca nētētimo xēnibua 'aínbi usabi sacerdotenēn cushicaman 'apu 'aish, an aín unicama Nucēn Papa Dios ñucáxunti a 'icēn, Melquisedec 'iásaribiti.

**Jesús ax ca Melquisedec 'iásaribiti
an aín unicama Nucēn Papa Dios
ñucáxuncē 'icē quicē bana**

7 ¹Mitsux Abrahamnēn rēbúnqui 'ixun camina 'unanin, Melquisedec ax ca Salem cacē menu 'icē unicaman 'apu 'iacēxa. Ax ca sacerdote, an unicama Nucēn Papa Dios manámi 'icē a ñucáxuncē 'iacēxa. Usa 'ain ca bētsi menu 'icē 'apucaman Abrahamnēn xucēnan bēchicē Lot cacē, aín nētēnu 'icē unicamabē 'acánanquin ñusmotancē xun aín ñucamacēñunbi 'itsa uni 'imainun xanu 'imainun tuáribi buáncēxa. Usoquin 'acē cuabiani aín unicama buani cuanxun ca Abrahamnēnribi a suntárucama ñusmoxun

abámianan anu 'icë 'apucaman buáncë unicamacëñun camabi ñu bitëcëancëxa. Bibiani cuantëcëni ca Abraham Melquisedecbë mëranancëxa. Abë mërananquin ca Melquisedecnën, Nucën Papa Diosan ca Abraham 'aquianxa quixun 'unanquin —an ca mi upí oquin sináxnunia —quixun caquin, a Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa. ²Usaquin cacëxun ca Abrahamnën an bëcë ñucama mësú Melquisedec 'ináncëxa. Melquisedec quicë bana ax ca “upí 'apu ca ax 'icë” qui quicë bana 'icën. Melquisedec ax ca Salem cacë menu 'icë unibu aín 'apu 'iacëxa. Salem quicë bana ax ca “bëtsi unibubë 'acananima ca chuámarua bucuia” qui quicë bana 'icën. Usa 'ain ca Melquisedec 'acánanti sináncëma 'apu 'iacëxa. ³Melquisedec a ca uix cara aín papa 'iacëxa, uix cara aín tita 'iacëxa, añu nëtën cara bacëancëxa, añu nëtën cara bamacëxa, uicamax cara aín rara 'iacëxa, abi unin 'unánma 'icën. Usa 'ain ca judíos unibunëx —Melquisedec ax ca bamama 'icë —quia. Nucën Papa Diosan Bëchicënëx ca nëtétimoi xëñibua 'ainbi sacerdote, an unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'icën, uni Melquisedec ñui quiásaribiti.

⁴Abraham a pain nucën rara, anbi ca abëa 'acánancë unicama ñusmoxuan bicë ñu mësú ax 'apu 'icë, Melquisedec, 'ináncëxa. Usa 'ain cananuna 'unanin, Abraham ax ca Melquisedec meu 'iacëxa quixun. ⁵Moisés cuëñeomiquin ca Nucën Papa Diosan —ësaí ca 'iti 'icë —quixun caquin ësaquin cacëxa:

—Abrahamnën rëbúnqui achúshi, Leví cacë, aín rëbúnquicamaxa sacerdote 'icë ca Abrahamnën rëbúnquicama raírinën aín ñucama mësú 'inánti 'icë —quixun. A uni camáxbi Abrahamnën rëbúnqui 'aish aín aínsi 'ixunbi sacerdotecama usaquin aín ñu 'inánun ca Nucën Papa Diosan mënóccëxa. ⁶Usa

'ainbi ca Melquisedec, Levitan rëbúnqui 'ixunmabi, Abrahamnën aín ñucama mësú 'ináncëxun biacëxa. Nucën Papa Diosan upí oquin sináxnuncë, Abraham, a ca Melquisedecnën aín ñu biquin —an cacësabi oquin usoquin ca Nucën Papa Diosan mi 'axunti 'icë —quixun caquin Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa. ⁷Uni itsían Nucën Papa Dios ñucáxuncë uni ax ca an Nucën Papa Dios ñucáxuncë uni meu 'icën. Uinu 'icë unñibi ca —usama ca —quixun caima. Usa 'ain ca Abraham Melquisedec meu 'iacëxa.

⁸Levitan rëbúnqui, judíos sacerdotecama, a judíos unicama raírinën aín ñu mësú 'ináncë, acamax ca uni 'aish bamaia. Usa 'ainbi ca Abrahamnën aín ñu mësú Melquisedec, a ñuia uni —ax ca bamama 'icë —quicë, a 'ináncëxa.

⁹Usa 'ain ca ësoquinribi sinánti asábi 'icën: Levitan chaítioç Abraham, an ca Melquisedec aín ñu mësú 'ináncëxa, ax a meu 'ixun. Usa 'ain ca Levitan rëbúnqui, sacerdotecama, a judíos unicaman bërí aín ñu mësú 'ináncë, acamaxribi Abrahambëtan aín ñu mësú Melquisedec 'inánsa 'icën. ¹⁰Levitan rëbúnquicama 'aíma pain 'aishbi ca Abrahambë 'icësa 'iacëxa, aín rëbúnqui 'aish. Usa 'ain cananuna 'unanin, Melquisedec, ax ca Levitan rëbúnqui, sacerdotecama, acamabë sënénmaira cushi 'iacëxa quixun.

¹¹Bëráma ca Nucën Papa Diosan 'amicëxun Moisésnën, uisai cara judíos unicama 'iti 'icë quicë bana cuëñeocëxa. A bana Levitan rëbúnquicama, sacerdotecama 'ixun, judíos unicama 'unánminun ca Nucën Papa Diosan mënóccëxa. Usa 'ixuan Levitan rëbúnquinën 'aquincëx judíos unicama asérabi aín nuitu upí 'aish Nucën Papa Dios quicësabi oi 'icëbë ca sacerdote itsi Aarón 'iásama, Melquisedec 'iásaribi, Jesús uáma 'itsianxa. ¹²Usa 'ain ca

usaquin judíos unicaman 'ati bana, Levitan rëbúnquicama sacerdote 'ixun judíos unicama 'unánmicë, a 'unanibi aín sinan upíma 'ain, a ënquin bëtsi bana Jesús ñui quicë unin cuanun Nucën Papa Diosan mëníocëxa. ¹³Nucën 'Ibu Jesús a ñui Nucën Papa Diosan bana cuënëo quicë, ax ca judíos uni 'aíshbi Levitan rëbúnquima Judanën rëbúnqui 'iacëxa. Judanën rëbúnquinëx ca judíos sacerdote 'iti 'icë quiax ca Moisésnën cuënëo bana quiáma 'icën. ¹⁴Camabi unin ca 'unania, Nucën 'Ibu Jesús ax ca Judanën rëbúnqui 'iacëxa quixun. Usa 'aínbi ca Moisés sacerdote ñui, Judanën rëbúnquinëx ca sacerdote 'iti 'icë quiax quiáma 'icën. Levitan rëbúnquishi ca usai 'iti 'iacëxa.

¹⁵Usa 'ain cananuna upí oquin 'unanin, Nucën Papa Diosan ca Melquisedec 'iásaribitia sacerdote 'inun Jesúsëshi, ¹⁶ax bamaxbi bamatëcëntimoi baísquicë 'icë, a sacerdote 'imiacëxa, Moisésnën cuënëo bana, Judanën rëbúnqui ca sacerdote 'iti 'icë quicë 'aímabi. ¹⁷A ñuiquin ca Nucën Papa Diosan ësaquin cacëxa:

Mix camina nëtétimoi usabi
sacerdote, an 'ën unicama 'ë
ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec
'iásaribi.

^{18,19}Usai ca judíos unicama 'iti 'icë quicë bana upí 'aínbi ca anun unin sinan upí 'iáma 'icën. Usa 'aínbi cananuna bëtsi bana, Jesús ñui quicë, a cupí asérabi nun 'uchacama tërëncë 'ianan nun sinan upí 'aish Nucën Papa Diosan 'ain.

²⁰Aín Bëchicë an aín unicama a ñucáxunti oquin ca Nucën Papa Diosan sinanatëcëntimoquin mëníocëxa.

²¹Levitan rëbúnquinën ca 'ën unicama ë ñucáxunti 'icë quixun ca Nucën Papa Diosan sinanatëcëntimoquin cáma 'icën. Usa 'ixúnbi ca an sinanatëcëntimoquin caquin, Jesús asérabi an unicama a

ñucáxunti 'imiacëxa, aín bana cuënëo ësai quicësabi oquin:

Nucën 'Ibu Diosan ca sinanatëcëntimoquin aín Bëchicë ësaquin cacëxa: Mix camina nëtétimoi usabi sacerdote, an 'ën unicama 'ë ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec 'iásaribi, quixun.

²²Usa 'ain ca an Moisésnën cuënëo bana cuacë uni 'iásamaira oi an Jesús ñuicë bana cuacë uni Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ia. ²³Levitan rëbúnqui sacerdotecama ca ax pain 'itancëxa bëtsix bamacëbë bamacëbë sacerdote 'icë 'aish 'itsaira 'iacëxa. ²⁴Usa 'aínbi ca ax bamatimoi tsócé 'aish usabi sacerdote 'ixun Jesusan cuni aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxunia. ²⁵Ui unicaman cara a cupí abë upí 'iisa tanquin Nucën Papa Dios ñucatia, a ca Jesusan xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'inun iémia. A unicama Nucën Papa Dios ñucáxunux ca bamatimoi tsotia.

²⁶Usa 'aian Jesús axira nun sacerdote 'iti ca upíra 'icën. Nucën Papa Diosan iscëx upíra 'ixun ñu 'atima 'acëma 'ianan ñu 'atima 'ati sináncëma 'ianan ax upíra sinánñu 'aish ca aín Papabë 'Apuira 'icën. ²⁷Ax ca Levitan rëbúnqui 'icëcai 'iáma 'icën. Atun ca camabi nëtën aín 'ucha pain tërëanan judíos unicaman 'uchacamaribi tërënan Nucën Papa Dios ñucáxunia, ñuina rëtancëxun xaroquin. Usama ca Jesús 'icën. Axbi ca camabi unin 'ucha cupí ñuina rëxun xarocësa 'itánun bamatsianxmbi achúshitishi bamacëxa. ²⁸Usa 'ain ca Moisésnën cuënëo bana quicësabi oi Levitan rëbúnqui, 'uchañu 'aíshbi an judíos unicama Nucën Papa Dios ñucáxunti 'ia. Usa 'aínbi ca an Moisés 'inan bana xëñibucëbëtan, Nucën Papa Diosan sinanatëcëntimoquin caquin, aín Bëchicë Jesús, axa asérabi 'uchañuma 'iá 'aish usabi 'uchañuma 'ia, an aín unicama a ñucáxunun 'imiacëxa.

Jesús ñui quicé bana

8 ¹Ënë banaxa bëtsi banasama 'icëmi mitsu 'unánun cananuna ënë ñuiquin mitsu cain, an Nucën Papa Dios aín unicama ñucáxunti, Jesús, ax ca usa 'aish bërfi aín nëtënu abë 'aish, Nucën Papa Diosbë 'Apu 'icën. ²Tabernáculu cacë xubu unin 'acë anuxuan Levitan rëbúnqui achúshinën judíos unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'aínbi ca anuxunma, aín nëtë anu Nucën Papa Dios 'icë, anuxunbi Jesusan nu Nucën Papa Dios ñucáxunia, Nucën Papa Diosan mëñósabi oquin. ³An unicaman 'ucha Nucën Papa Diosan térénnun ñuina rëcë xaronux ca sacerdotenën cushicaman 'apu an Nucën Papa Dios aín unicama ñucáxuncë 'ia. Usaribiti ca Jesús unicaman 'ucha téréncë 'inun ñuina rëtíma, a cupía unicaman 'ucha téréncë 'inun bamatsianxmabi bamacëxa. ⁴Bërfibi nubë 'aish ca Jesús sacerdote 'itsianxa. Levitan rëbúnqui-nëxshi Moisés quiásabi oi sacerdote 'ixun ca ñuina rëtançëxun xaroquin judíos unicama Nucën Papa Dios ñucáxunia. ⁵—Jesucristo ax unicaman 'ucha téréncë 'inun bamax baísquitancë xun ca ënu 'ëbë 'ixun unicama 'ë ñucáxunti 'icë —quixun sinánquin ca Nucën Papa Diosan bëráma Jesucristo ucëma pain 'ain —Levitan rëbúnquinën ca tabernáculu xubunuxun judíos unicaman 'ucha téréncë 'inun ñuina rëxun xaroquin unicama 'ë ñucáxunti 'icë —quixun mëñócëxa. Tabernáculu xubu 'ati ñuiquin ca Nucën Papa Diosan Moisés “aín bashinuxun 'ën mi ismicësabi oquin camina a xubu 'imainun anu 'icë ñucama 'ati 'ai” quixun cacëxa. Usa 'ain cananuna 'unanin, Jesucristo aín nëtënu abë 'ixun nu a ñucáxunti sinánquin ca judíos sacerdotenën tabernáculonu 'icë

ñucama 'anun Nucën Papa Diosan mëñócëxa. ⁶—Nucën Papa Diosan Moisés cuënëomia bana quicësabi oi 'i ca uni Nucën Papa Diosnan 'iti 'icë —quiáxa ax quicë bana, asamaira ca —Jesúsmi catamëtishi ca uni Nucën Papa Diosnan 'iti 'icë —quicë bana, ax 'icën. Usa 'ain ca Levitan rëbúnquinën unin 'ucha téréncë 'inun 'ásamaira oquin Jesusan nun 'ucha térénnun Nucën Papa Diosbë upí 'inun nu 'imía.

⁷Usai ca judíos unicama 'iti 'icë quixun Moisésnën cuënëo bana quicësabi oquin 'ai aín nuitu upí 'ain ca bëtsi bana Jesús ñui quicé a Nucën Papa Diosan mëñóma 'itsíanxa. ⁸Nucën Papa Diosan ca judíos unicama an cacësabi oi 'iama isacëxa, aín bana cuënëo ësai quicësabi oquin:

Nucën 'Ibu Dios ca quia, usai ca judíos unicama, Israelnën rëbúnqui 'iti 'icë quixun Moisés cuënëomia bana 'inan, 'ixunbi cana 'itsa bari inúcëbëtan bëtsi bana judíos unicama 'inánti 'ain. Anun 'ën a bana 'inánti nëtë ca uti 'icën. ⁹A banax ca judíos unicama Egipto menua buánquin uisai cara atux 'iti 'icë quixun 'ën Moisés cá banasama 'iti 'icën. Judíos unicama 'aquinsa tanquinbi cana atúan 'ën bana cuaquin 'ën cacësabi oquin 'acëma cupí atu ëancën. ¹⁰Usa 'ixunbi cana 'ëx mitsu 'Ibu Dios 'ixun mitsu cain, usai ca judíos unicama 'iti 'icë quixun caquin 'ën a pain 'inan bana sënëncëbëtan cana bëtsi bana judíos uni Israel unicama 'inánti 'ain. Èsai ca a bana qüiti 'icën: 'Ën cana 'ën cacë bana 'ën unicaman manuquinma sinánan aín nuitu mëu upí oquin 'unánun 'unánmiti 'ain. 'Ëx cana aín Dios 'aish atúan rabicë 'iti 'ain.

'Imainun ca atux asérabi 'ën unicama 'iti 'icën. ¹¹'Ën unicaman ca 'ë 'unánti 'icën. Ñu 'unáncëma 'imainun ñu 'unáncë uni, apan 'imainun xucamanribi ca 'ë 'unánti 'icën. Usa 'ain ca uinu 'icë unínbi bëtsi uni, aín xucénbi, abë 'icë unibi cacëxunmabi atúnbi 'ë 'unánti 'icën. ¹²Usaía ax 'icë uni a cana ñu 'atima 'acëbi nuibaquin aín 'uchacama térénti 'ain. Térénxun cana manuquin aín 'uchacama sinántëcëntima 'ain.

¹³Ësaía Cristo cupí aín unicama aín naitu upí 'iti ñui ca Nucën Papa Dios —'ën bërâma usai ca judíos unicama aín 'ucha téréncë 'iti 'icë quixun Moisés cuëñëomia bana a camina ënti 'ai —quiax quia. Usa 'aish ca a bana sënëntishi 'icën.

*III. LEVITAN RËBUNQUINËN ÑU 'ACË
CUPI UNI 'IASAMAIRA OI CA JESUS
CUPI UNI AIN 'UCHA TËRËNCË 'IA
(9-10)*

**Anuax judíos sacerdotecama
Nucën Papa Diosbë baná tabernáculu
ñuianan Jesucristo anu
Nucën Papa Dios 'icë ñuicë bana**

9 ¹Bërâma ca Nucën Papa Diosan judíos unicaman usoquin a rabinun quixun caquin, anuxuan Levitan rëbúnquinën judíos unicama a ñucáxunti tabernáculu cacë xubu 'anun quixun cacëxa. ²An Moisés cacësabi oquin ca judíos unicaman tabernáculu 'aquin, amo rabéa aín namé 'itánun nëbëtsi chupan bëpáncëxa. Anu paín atsínti anu ca anu lamparín nanti 'imainun curi mesa, anu uni itsin pitima pán nancë, acama 'iacëxa. Anu uni aín 'ucha téréncëma 'ianan upiti mëníocacëma 'aish atsíntima 'ain ca a 'iti Cata

Upí cacë 'iacëxa. ³Cata Upí a 'ucë ca bëtsi cata 'iacëxa. Ax ca Cata Upíira cacë, 'iacëxa. ⁴Tabernáculu nëbëtsi rabé oquin bëpáncë chupa rapasu ca anuxun tsëpasa ñu sanutanun xaroti nancë 'iacëxa, a Cata Upíira cacë, a rapasu. A Cata Upíira cacë, anu ca bunánti, curin ratacacacë 'aish anúnribi aín naménu rocë 'iacëxa. A bunántinu ca curi 'acë chumu, anu maná cacë piti ñu 'itsama-shi purucë, 'imainun Aaronën tsati 'aishbi coo, a 'imainun maxax parúsha rabé, anu usai ca aín uni 'iti 'icë quixun Nucën Papa Diosan cuëñëo, acama 'iacëxa. ⁵A bunánti aín mapútinu ca querubín rabé, Nucën Papa Diosan suntárusa oquin curi uniocë, bësúnarabé oquin tsóncë 'iacëxa. A nëbëtsinuax ca aín pëcacë 'ucë mëucüax Nucën Papa Dios banacëxa. Anu ca judíos sacerdotenën cushicaman 'apun 'aracacë ñuianan imi ánsacacëxa, Nucën Papa Diosan atun 'uchacama térénun. Ënë ñucama camina 'unáncan. Usa 'ain cananuna camaira ñuiquin mitsu caiman.

⁶Usaquin tabernáculu xubunu 'icë ñucama mënío 'ain ca anu pain atsíncë cata, ax Cata Upí cacë, anu atsínxun judíos sacerdotenën an 'ati ñu 'aia, lamparín mëníoti, pán mesanu nanti, acama, Nucën Papa Diosan mëníofabi oquin. ⁷Acamax ca tabernáculu cata, anu pain atsínti, anuishi atsinia. Usa 'aínbi ca cata itsi, Upíira cacë, anu judíos sacerdotenën cushicaman 'apu axëshi camabi baritian achúshi oíshi atsinia. Anu atsínquin ca 'aracacë ñuianan imi buania, aín 'uchacëñuan judíos unicaman 'uchacamaribi Nucën Papa Diosan térénun quixun ánscaquin. ⁸Nun nu a ñucama sinania ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan nu ësaquin 'unánmia, anu pain atsínti cata anuxun atun 'acësabi oquian camabi

nētēn ñu 'acēbē ca judíos unicamax Cata Upíira cacē, anu Nucēn Papa Dios 'icē, anu abē bananux atsinima. ⁹Usai ca 'ia quixun 'unánquin cananuna sinanin, Moisés quicēsabi oquin ñuina rēxun xaroquinbi ca a unicaman, aín nuitu ca Nucēn Papa Diosan iscēx asérabi upí 'icē quixun 'unanima. Usaribi cananuna nux 'ai quixun cananuna sinanin. ¹⁰Nucēn Papa Diosan ca usoquin judíos unibunēn 'ati ñuiquin bētsi bētsi ñuina nami pitima 'imainun amiribi amiribi mēchucati, usa ñucama 'anun quixun mēñocēxa. Usai a banacama quicēsabi oi 'ibi ca atun nuitu upí 'ima.

An Jesucristo xuisama pain 'aían judíos unibunēn usa ñucama 'anun ca Nucēn Papa Diosan mēñocēxa.

¹¹Usa 'ain ca Cristo ēnē menu uá 'aish anu Nucēn Papa Dios 'icē, anu cuantēcēancēxa. Ēnē menuax cuantēcēan 'aish ca anua Nucēn Papa Dios 'icē, anu 'icē sacerdotē, an Nucēn Papa Dios nu ñucáxuncē, a 'icēn. Anu ax sacerdotē 'icē ax unin 'acēma 'aish ca ēnē nētēnu 'icē tabernáculosamaira 'icēn. ¹²Tabernáculonu 'icē cata Upíira cacē, anua sacerdotēnēn cushicaman 'apun chivo 'imainun vaca bacē rēxun aín imi buan 'aínbi ca Jesucristo aín imi 'apati bamatancēx baísquiax, anuira Nucēn Papa Dios 'icē anu cuancēxa. Anu ashiti cuan 'ixun ca nun 'uchacama tērēncē 'aishnu xēnibua 'aínbi Nucēn Papa Diosnan 'inun nu 'imia. ¹³Judíos unicaman ca aín 'ucha cupí chivo 'imainun vaca bacē, tabernáculo xubunu buánxun rēxun judíos sacerdotēnēn a xaroxúnun 'inánia. 'Ináncēxun ca sacerdotēnēn a ñuinacan imi bianan aín nami xaroxun aín chimapu bixun a unicamanu sácaia. Usoquian 'acēx aín 'ucha tērēncē 'aishbi ca 'uchatēcēnima 'inúan 'acēma 'icēn. ¹⁴Ñuina rēcē aín imi cupí uni 'icēsamaira oi cananuna

Cristo bama cupí nun 'ucha tērēncē 'aish upí 'iti 'ain. Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upí, axa usabi 'iá 'aish usabi 'icē, ax abē 'ain ca Cristo, ax 'uchañuma 'aishbi bamatsianxmabi, nun 'uchacama tērēncē 'inun bamacēxa. Xēnibua 'aínbi abē 'itimoinu bamati 'icēbi ca nun 'uchacama tērēnquin, ax aín imi 'apati bama cupí, Nucēn Papa Dios, axa bamatimoi tsócē, a rabinu ax cuēncē sabi oi 'inun nu 'imia.

¹⁵Usa 'ain ca Nucēn Papa Dios quiásabi oi, an Cristomi catamēnun sinánmicē unicama xēnibua 'aínbi abē 'inun Cristo bamacēxa. An Moisésnēn cuēnēo bana cua nucēn raracaman 'ucharibi ca Cristo bama cupí, tērēncē 'icēn. Usa 'ain ca Moisésnēn cuēnēo bana 'iásama Cristo ñui quicē bana 'icēn. ^{16,17}Unin ca uin cara ax bamacēbē tan aín ñu bití 'icē quixun ñuiquin, —usai ca 'iti 'icē —quicē quirica mēñoia. Usa 'aínbi ca a uníxa bamacēma pain 'ain, aín ñu bētsi uninanma 'icēn. Aín 'ibúxa bamacēbē cuni ca aín ñucama asérabi bētsi uninan 'ia. ¹⁸Usaribi oquin ca 'aracacē ñuina aín imi 'apati bamacēbētainshi Nucēn Papa Diosan judíos unicama aín 'uchacama tērēnquin manúmiacēxa.

¹⁹Nucēn Papa Diosan cacēsabi oquin ca Moisésnēn a banacama ñuiquin judíos unicama catancēxun vaca bacē imicēñun chivo imi bixun 'unpáxcēñun mēscutancēxun ro, hisopo cacē, aín xo, xónsa carnero rani 'acē risi anun tēcērēcacē a chabóquin, cuēnēo banami 'anan unicamamiribi ánsacēxa.

²⁰Ansaquin ca judíos unicama cacēxa: “Ēnē imi ánsacē isquin camina 'unánti 'ain, Nucēn Papa Diosan ca asérabi ax quiásabi oquin mitsun 'ucha tērēnquin, mitsúxmi aín uni 'imainun ax mitsun Dios 'ixun mitsu sinánxunia” quixun.

²¹Usaribi oquin ca Moisésnēn taberná

culo xubu 'imainun aín Cata Upí anu 'icë ñucama anun Nucën Papa Dios rabiquin ñu 'ati, acamamiribi a ñuina imi ánsacacëxa. ²²Usa 'ain ca usoquin ca judíos sacerdotenën 'ati 'icë quixun Moisésnën cuënëo bana quicësabi oquin, anun Nucën Papa Dios rabiti ñucama ami imi ánsacacë 'iacëxa, a ñuxa Nucën Papa Diosan iscëx upí 'inun. Ñuina bamacacëbëma ca judíos unin 'ucha téréncëma 'iá 'itsíanxa. Usaribiti ca Jesús bamama 'ain unin 'ucha téréncëma 'itsíanxa.

Bamax Cristo baísquia cupíshi unin 'ucha téréncë 'iti 'icë quicë bana

²³Usaria Jesucristo anua Nucën Papa Dios 'icë anu atsínti tani ca unin 'acë tabernáculo xubu aín Cata Upíira cacë, anu judíos sacerdotenën cushicaman 'apu atsíancëxa. Usai Jesucristo 'iti 'ain ca a ñucama Nucën Papa Diosan upí isnun 'aracacë ñuinanën imi anu a sacerdotenën ánsacacëxa. Usa 'aínbi cananuna ñuinanën imi ánsacacë cupíma, Jesucristonëxbi aín imi 'apati bama cupíshi anua Nucën Papa Dios 'icë anu nux abë 'iti 'ain. ²⁴Ax ca tabernáculo, anua Nucën Papa Dios 'icë tanquian unin 'acë, anuma, anua Nucën Papa Dios 'icë anubi atsíancëxa, anuxuan nu Nucën Papa Dios ñucáxuncë anu. ²⁵Judíos sacerdotenën cushicaman 'apu ax ca tabernáculo xubu aín Cata Upíira anu camabi baritia achúshitishi, aín imima, 'aracacë ñuinanën imi ánscai atsinia. Usa 'aínbi ca Cristo, anua Nucën Papa Dios 'icë, anu 'itsai atsiníma. ²⁶Itsai atsinux ca 'itsai bama 'itsíanxa. Usa 'aínbi ca Cristo aín uti nëtë sënëncëbë uni 'inux uá 'aish bamatsian-xmabi achúshitishi unin 'ucha cupí bamacacëxa. ²⁷Ënë nëtënu 'icë camabi unix ca achúshitishi bamati 'icën. Usa 'icë ca aín ñu 'acëcama 'unáquin Nucën

Papa Diosan uicamax cara aín nëtënu abë 'iti 'icë quixun canan uicamax cara anu abë 'itima 'icë quixun cati 'icën.

²⁸Usaribiti ca Cristo ënë menuax achúshitishi bamacacëxa. Ax 'uchañuma 'aishbi ca camabi unin 'ucha ainansa 'aish téréncë 'inun bamacacëxa. Bamatancëx baísquitancëx ca aín Papa Diosnu cuan 'aish amiribishi ënë nëtënu utécënti 'icën. Camabi unin 'ucha cupí bamatécëni aima ca an aín uti caíncë unicama abëa 'inun bitsi utécënxun 'aia.

10 ¹Jesucristo ënë menu utancëx unicaman 'ucha cupí usai 'iti tanquian judíos unicaman aín 'ucha cupí castíancëma 'inuxun 'aracacë ñuina 'anun ca Nucën Papa Diosan mënëocëxa. Usoquin mënëocë 'ain ca judíos unicaman Nucën Papa Diosbë upí 'iisa tanquin camabi baritia 'aracacë ñuina 'axun xaroiá. Usoquin 'acë 'aínbi ca aín nuitu aserabi 'uchatécëntimoquin upí 'inun mënëocëma 'icën. ²Aín 'ucha téréncë 'ianan aín nuitu aserabi upí 'imicë 'ain ca judíos unicaman Nucën Papa Diosan isnun quixun 'aracacë ñuina amiribi amiribi 'á 'itsíanma. Usoquin 'aracacë ñuina 'acë cupí aín 'ucha téréncë 'aish aín sinan aserabi upí 'ain ca 'aracacë ñuina rëmitécënti sináncëma 'itsíanxa. ^{3,4}Vaca bacë 'imainun chivo rëxun xaroanan aín imi ánsacacë 'aínbi ca a unicama aín sinan ashiquin upí 'inun mënëocëma 'icën. Usa 'ain ca judíos unicaman camabi baritia ñuina rëmiquin —'ën sinan ca aserabi upíma 'icë —quixun sinántécënia. ⁵Usa 'ain ca Cristonën ënë nëtënu uquin aín Papa Dios ësaquin cacëxa:

Ñuina unin rëxun xaroti
cuëenquinma camina 'ëx uni 'aish
unicaman 'ucha cupí bamati
mëñón. ⁶Aín 'ucha cupí unin
ñuina rëxun mi xaroxuncë a

camina cuëeniman. ⁷Usa 'ain cana mi can: 'Ën Papa Dios, mix cuëencësabi oquinshi 'anux cana ënë nëtënu ain, min bana cuënëo quicësabi oi.

⁸Moisésnën cuënëo bana, ain 'ucha tērēncē 'inun ca unin ñuina rēxun xaroti 'icē quicē 'aínbi ca Cristonēn ain Papa Dios cacēxa, "ain 'ucha cupí unin ñuina rēxunmi xaroxuncē a camina cuëeniman". ⁹Catancēxun ca Cristonēn ësaquinribi ain Papa Dios cacēxa: "Ën Papa Dios, mix cuëencësabi oquinshi 'anux cana ënë nëtënu ain". A bana cuënëosabi oi utancēxa Cristo camabi unin 'ucha cupí bama 'ain ca bēri unin ain 'ucha cupí ñuina rēxun xarotēcēntima 'icēn. ¹⁰Jesucristo ain Papa Dios cuëencësabi oi, bamatsianxmabi achúshitishi bama 'ain cananuna nux Cristo bama cupí Nucēn Papa Diosan iscēx nun 'ucha tērēncē 'aish asérabi ainan 'ain.

¹¹Judíos sacerdotecaman ca camabi nētēn 'uchañu unían bēxuncēxun ain 'ucha tērēncē 'inun 'aracacē ñuina rēxunia. Usoquian 'acēbēbi ca ain nuitu upíma usabi 'ia. ¹²Usa 'aínbi ca Jesucristo achúshitishi camabi unin 'ucha tērēncē 'inun bamax baísquitancēx anu ain Papa 'icē anu abē 'Apu 'aish ain mēqueu 'i cuancēxa. ¹³Anu 'aish ca axa ami nishcē unicama a Nucēn Papa Diosan 'ibuamimainun anua Nucēn Papa Dios 'icē anu 'icēn. ¹⁴Usa 'ain ca achúshitishi bama 'ixun axa ami catamēcē unicama ain 'ucha tērēanan nētétimoia abē upí 'inun 'imia. ¹⁵Usa ca quixun ca ain Bēru Ñunshin Upitan nu 'unánmia, ësai ca Nucēn Papa Diosan bana cuënëo quia quixun nu sinánmi-quin:

¹⁶Ësoquin cana 'ëx mitsun 'Ibu Dios 'ixun mitsu cain, usai ca judíos unicama 'iti 'icē quixun caquin 'ë

a pain 'inan bana sēnēncēbētan cana bētsi atu 'inánti 'ain. Ësai ca a bana quiti 'icēn: 'Ën cana 'ën cacē bana 'ën unicaman ain nuitu mēu upí oquin 'unánan manu-quinma sinánun 'unánmiti 'ain.

¹⁷Quianan ca ësairibi a bana quia: Ain ñu 'atima 'acēcama tērēnxun cana manuquin ain 'uchacama sinántēcēntima 'ain.

¹⁸Usa 'afan unin 'ucha sinántēcēntimo-quin tērēncē 'inun Cristo bama 'ain ca unin ain 'ucha tērēncē 'inun 'aracacē ñuina rēxun xarotēcēntima 'icēn.

Cristonan cupí abē banaquin Nucēn Papa Dios ëntima ñui quicē bana

¹⁹Ën xucēantu, Jesucristo ain imi 'apati bama cupí nun 'uchacama tērēncē 'ianan Nucēn Papa Diosnan 'aish cananuna —Cristo cupí ca Nucēn Papa Diosan nux banaia cuati 'icē —quixun sinani racuētima abē banati 'ain.

²⁰Bamax baísquitancēx ain Papan nētënu abē 'i cuan 'ixuan, Jesusan nu 'aquincēx cananuna ax bamatimoi tsócē Nucēn Papa Dios, abēbi banati 'ain, nucēn rara judíos unicama 'iasamai.

²¹An Nucēn Papa Diosan unicama a ñucáxuncē ax ca Jesús 'icēn. ²²A cupí nun 'uchacama tērēncē 'aish cananuna uisa ñu cara 'aisama 'icē quixunu 'unánquin mēniocē 'aish asérabi ax cuëencësabi oi 'iisa tani Nucēn Papa Diosbē banati 'ain, an ca cuati 'icē quixun 'unani. Ax Nucēn Papa Diosbē banai tabernáculo xubunu atsinux ca sacerdote ain 'ucha tērēncē 'ianan upiti nashi mēniocacēxa. Usaribiti cananuna Jesucristo cupí chucacēsa 'aísha nun nuitu, nun sinan upí 'ain Nucēn Papa Diosbē banain. ²³—Nucēn Papa Diosan ca ain quicësabi oquin nu upí 'imianan nux ain nētënu abē 'inun 'imia —quixun 'unánquin cananuna asérabi ami

catamëquin aín bana ënquinma an nu cacësabi oquin 'aquin bëtsi uniribi —Nucën Papa Diosan ca ax quicësabi oquin, usoquin nu 'aquinia —quixun ñuixunti 'ain. ²⁴Camaxunbi cananuna uisai caranuna bëtsibë bëtsibë nuibanan Nucën Papa Dios cuëncësabi oquin ñu 'anun 'aquiananti 'ain quixun sinánti 'ain. Sinántancëxun cananuna asërabi usoquin 'ati 'ain. ²⁵Usabi 'icë aísha bëtsi bëtsi uni axa Jesucristomi catamëcë unicamabë timétisama tancëbëbi cananuna nux usai 'ima, aín unicamabë timéanan bëtsibë bëtsibë Jesucristomia catamënun 'aquiananti 'ain, Jesucristo utëcënti nëtë ca 'urama 'icë quixun sinani.

²⁶Jesucristomi catamëcë 'ixunbi nunbi 'aísa tanquin ënquinma ñu 'atima amiribi amiribi 'ai cananuna nun 'ucha térénnun Jesucristomi catamëti cuëncëma cupí nun 'ucha téréncëma 'aish usabi 'iti 'ain. ²⁷Usa 'icë, anun an camabi unin ñu 'acë isti nëtën Nucën Papa Diosan ax cuëncësa oi 'iisama tani ami nishcë unicama 'acësaribi oquin nuribi 'uchoquin manë tsinu 'imicëx cananuna nux abë 'itimoi 'iti 'ain. ²⁸An usai ca judíos unicama 'iti 'icë quixun Moisésnën cuëñëo bana quicësabi oquin 'acëma uni a ñuia, rabé 'imainun achúshi uni —asërabi ca usa 'icë —quicëbëtan ca nuibati sinanaquinma a uni uni itsin 'aia. Rabé unixëshia a ñui usai quicëbëtanribi ca usaquin 'aia. ²⁹A unia usoquin 'ásamaira oquin ca axa aín Bëchicë 'imainun aín Bëru Ñunshin Upími 'atimati banacë uni a Nucën Papa Diosan castícantí 'icën. Nucën Papa Diosan Bëchicë, axa unicama 'uchañu 'icëbi iéminux aín imi 'apati bama, a ami 'atimati bananan Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí an uni nuibaquin 'aquincë ami 'atimati banacë, a unicamax ca an Moisésnën

cuëñëo bana 'acëma unia 'acësamaira oquian Nucën Papa Diosan castícantë 'iti 'icën. ³⁰Cananuna 'unanin, ësai ca Nucën 'Ibu Dios quiacëxa quixun: “Uix cara 'uchaia, a cana 'ënbi uisaira oquin carana 'ati 'ai usoquin 'ati 'ain”. Èsairibi ca quiacëxa: “Uinu 'icë 'ën unicaman cara 'ëx quicësabi oquin 'acëma 'icë a cana 'ën uisa carana oti 'ai usoquin 'ati 'ain”. ³¹Usa 'ain cananuna nun 'ucha ëncëma 'aish, Nucën Papa Diosan ca ax cushiira 'ixun uisaira oquin cara 'ati 'icë usoquin nu 'ati 'icë quixun sinani ami racuëti 'ain.

³²Jesucristomi catamëtabatia, unin mitsu bëtsi bëtsi oquin tëmëramicë xunbi camina bënëquinma tanshiacën. Usaími mitsux 'ia a camina sinánti 'ain.

³³Mitsu raírinëx camina unin mitsumi cuaiquin 'itsa unin ismainun mëcë 'iacën. Usai 'imainun ca axa Cristomi catamëcë uni raírinën mitsux usai 'icë isi masá nuituquin ënquinma 'aquiancëxa. ³⁴Usa 'ixun camina Jesucristomi catamëcë cupía sipuacë unicama nuibaquin 'aquiancën. Mitsumi nishquian mitsun ñu bicancëbëbi camina masá nuitutíma usabi cuëñancën. —Ènë nëtenuax ñuñu 'aish cuëncë samaira oi cana Nucën Papa Diosan 'aish aín nëtënu nëtétimoi abë 'iti 'ai —quixun sinani camina cuëñancën.

³⁵—Usai cana 'iacë —quiaux manúquinma camina min 'acësabi oquin Jesucristomi catamëti ëntima 'ain. Ami catamëcë 'aish camina a cupí nëtétimoi abë Nucën Papa Diosan nëtënu 'iti 'ain. ³⁶Jesucristo ucëbë ax quicësabi oi Nucën Papa Diosan nëtënu abë 'inuxun camina uni itsían mitsu tëmëramicëxbi a taníma usabi Cristomi catamëquin ax cuëñcësabi oquin 'ati 'ain. ³⁷Èsai ca Nucën Papa Diosan bana cuëñëo quia:

Xënibutíma ca ax bënëtishi uti 'icën.

A nun caíncë ax ca nëtébutima

uti 'icën. ³⁸Ën iscëxa ax upí 'icë 'ën unicamax ca tëmëraibi 'ëmi catamëti tsóti 'icën. Usa 'ainbi cana an 'aquinbi racuëquin 'ën bana ëncë uni a isi cuëëntima 'ain”.

³⁹Usaía an aín bana 'aquinbi ëncë uni ax Nucën Papa Diosan nëtënu abë 'itima 'aínbi cananuna nun ami catamëquin ëncëma 'aish, asérami Nucën Papa Diosnan 'aish aín nëtënu abë 'iti 'ain.

IV. CRISTO UCËMA PAIN 'AIN CA JUDIOS UNI RAIRINËX ASERABI NUCËN PAPA DIOSMI CATAMËACËXA QUIAX QUICË BANA (11-13)

Usaía judíos unicaman rara raírinëx Nucën Papa Diosmi catamëa bana

11 ¹Nun Nucën Papa Dios isquinmabi cananuna asérami ca anu 'icë quixun 'unanin. Aín bana ca cëmëma asérami 'icë quixun sinánquin cananuna 'unanin, an ca aín quicësabi oquin 'ati 'icë quixun. Usaquin ca axa ami catamëcë unicaman 'uania.

²Nucën Papa Diosan ca axa quicësabi oquin 'ati 'icë quixun sinánquian, ami catamëquin nucën raracaman ñu 'aia isi ca Nucën Papa Dios cuëëancëxa.

³Ënë nëtëcamax ca Nucën Papa Dios quicëbëshi an sináncësabi oi uniacëxa. Uisa ñu 'aíma 'aínbi ca an unin iscë ñucama unioçëxa. Usoquin unioia isáma 'ixunbi cananuna a bana acama ñuiquin cuëëno a isquin, usai ca 'iacëxa quixun 'unanin.

⁴Bérí nëténma ca Adanën bëchicë, Abel, an ami sinánquin Nucën Papa Dios quicësabi oquin a rabiquin 'aracacë ñuina rëxun xaroxuancëxa. Usomai-nunbi ca aín xucën Cainan aín cuëëncësa oquinshi aín ñu bimishi Nucën Papa Dios xaroxuancëxa. Cainan

usoia isi ca Nucën Papa Dios cuëëanma 'icën. Abelnëan 'axuncëxun isi cuni ca cuëëancëxa. Abel bama 'aínbi cananuna —Abelnën ca asérami Nucën Papa Diosmi catamëquin ax quicësabi oquin 'acëxa —quixun sinanin.

⁵Ënënsaran nëténma ca Enoc cacë uni, amia catamëcë cupía anun Nucën Papa Dios cuëëncë 'iacëxa. Usa 'icë ca ënë menuax bamaima aín nëtënu 'inun Nucën Papa Diosan buáncëxa. Buáncë ca unin mërama 'icën. Usoquin buáncëma pain 'aish ca Nucën Papa Dios Enocnën cuëëancëxa quiax ca aín bana cuëëno quia. ⁶Uicamax cara Nucën Papa Diosbë banatisa tania, uicamax cara ainan 'iisa tania, an ca —Nucën Papa Dios ca asérami anu 'icë —quixun sinánti 'icën. Sinánan ca —an ca 'ën ñucácëxun cuati 'icë —quixun sinánti 'icën. Usaía ax asérami ami catamëcë uni anun cuni ca Nucën Papa Dios cuëënia. Axa ami catamëcëma unin ca Nucën Papa Dios cuëënmima.

⁷Ënënsaran nëténmaribi ca Noénën ami catamëquin —Nucën Papa Dios quicësabi oi ca 'iti 'icë —quixun 'unáncëxa. 'Unáncë 'icë ca Nucën Papa Diosan Noé cacëxa, —camabi uníxa 'aisamairai 'uchacë cupí cana unían usai ñu 'iti sináncëbëtanmabi camabi me baca mapumiquin cëñuti 'ai —quixun. Nucën Papa Diosan bana ca asérami 'icë quixun 'unánquin ca Noénënshi, 'itsa 'uí 'ibúcëma pain 'aínbi aín manë nunti chaira anua aín aínsi 'ibucama atsínmiti 'acëxa, Nucën Papa Diosan a cacësabi oquin. An usoquin 'aia iscë unicama ca —ënë menu 'icë unicama 'aisamairai 'uchacë cupí ca Nucën Papa Diosan cëñuti 'icë —quixun Noénën ñuixuancëxa. Nucën Papa Dios quicësabi oi ca 'iti 'icë quixun sinánquian Noénën, an cacësabi oquin 'aia isi ca Nucën Papa Dios cuëëancëxa.

⁸Bërámari bi ca Abraham cacë uni aribi ami catamëcë 'icë Nucën Papa Diosan cacëxa:

—Camina min me ëbiani, bëtsi me 'ura 'icë, anu 'i cuanti 'ain. Min rëbúnquicamanan ca a me 'iti 'icën. Cacëx ca Abraham uinu cara a me 'icë, uisa me cara quixun 'unánxmabi, aín me, Ur cacë, anuax cuancëxa, Nucën Papa Diosan ca an cacësabi oquin 'ati 'icë quixun 'unani. ⁹Nucën Papa Diosmi catamëcë 'aish ca Abraham a me, a Nucën Papa Diosan a ñuixuncë, anu bëbatancëx anu tsoócëxa. Anu 'aish ca aín menumabia uni tsócësa 'iacëxa. Anu 'aishbi ca upí oquin xubuóima, chupa 'acë xubunuishi 'iacëxa. Usaribiti ca aín bëchicë Isaac 'imainun Isaacnën bëchicë Jacob, acamaxribi 'iacëxa. —Abraham, mix camina 'ënan 'iti 'ain, min rëbúnquicamaribi ca 'ën uni 'iti 'icë —quixun ca Nucën Papa Diosan Abraham cacëxa. Usaribi oquin ca Nucën Papa Diosan Abrahamnën bëchicë, Isaac, 'imainun Isaacnën bëchicë, Jacob, cacëxa. ¹⁰Usaquin cacëxun ca Abrahamnën 'unáncëxa, —Nucën Papa Diosan, usai ca 'iti 'icë quixun mënío 'ain cananuna ënë menu tsócë 'aishbi Nucën Papa Diosnan 'aish, an sináncësabi oquin mënío aín nëtë anu 'iti 'ai quixun. Usaquin sinani ca cuëëancëxa.

¹¹Abrahamnën xanu, Sara, anribi ca Nucën Papa Diosan Abraham cacësabi oquin, caniacëquinbi tuacëxa, Nucën Papa Dios quicësabi oi cana 'iti 'ai quixun sináncë cupí. Usai tuutancëx ca Sara bëbu tuá, Isaac cacë, bacéancëxa. ¹²Usa 'ain ca, Abraham caniacëcëra 'aishbi bëchicëñu 'iacëxa. Aín bëchicë nën rëbúnqui ca 'itsaira 'iacëxa. Naínu 'icë 'ispacama cananuna tupúncasmati 'ain. Parúnppa cuëbí 'icë masiribi cananuna tupúntima 'ain. Usaribiti ca

Abrahamnën rëbúnqui 'aisamaira 'aish unin tupúntisama 'iacëxa.

¹³Abraham, Sara, Isaac, Jacob, acamax ca Nucën Papa Diosan ñuiasa oi 'icëma pan 'ain bamacëxa. Usa 'aínbi ca aín bamati nëtë sënëntamainun masá nuituquinma cuëënquin, Nucën Papa Diosan nu cacësabi oi ca nun rëbúnqui 'iti 'icë quixun 'unáncëxa. Usaquin 'unani ca ësai quicësa 'iacëxa: nux ënë menu 'icë 'aishbi cananuna uníxa aín menumabi bëtsi menu cuanúxbi tsócësa 'ain. ¹⁴Usaia quiása 'ain cananuna 'unanin, a unicamax a menu bucuxunbi ca —ënë menu 'iti unima, bëtsi menu 'iti uni cananuna nux 'ai —quixun sináncëxa. ¹⁵Anuaxa cuancë me, Ur cacë, anu quantëcëinsa tani ca Abraham anu quantëcëan 'itsianxa. ¹⁶Cuantëcënti 'aishbi ca anu quantëcëinsama tancëxa. A menu 'icësamaira oi bëtsi nëtë, upíira a Nucën Papa Diosan atu mëníoxuncë, anu 'iti ca cuëëancëxa. Usa 'ain ca Nucën Papa Dios —'ëx cana atun Dios 'ai —quixun sinani cuëënia. Usai cuëënquin ca anua atux abë 'iti nëtë mëníocëxa.

^{17,18}Abraham ca —asérabi ca Nucën Papa Diosan aín quicësabi 'oquin 'ati 'icë —quixun 'unani ami catamëacëxa. Èsai ca 'iacëxa. Nucën Papa Diosan ca Abraham cacëxa: “Min bëchicë Isaacnën rëbúnqui ca asérabi 'itsaira 'ianan 'ënan 'iti 'icë” quixun. Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan —asérabi cara Abrahamnën 'ën cacësabi oquin 'ati 'icë —quixun 'unántisa tanquin, Abraham cacëxa —min camina 'aracacë ñuina 'axunquinma, min bëchicë Isaac abi 'ë rabiquin 'ë 'axunti 'ai —quixun. Cacëxun ca usoquin anuxun 'atinu Isaac buáncëxa. ¹⁹Buánquin ca sináncëxa:

—'Ën bëchicë achúshi, Isaac, aín rëbúnqui ca asérabi 'itsaira 'iti 'icën, Nucën Papa Diosan 'ë cacësabi oi. Usaía

'inun ca bamacēbi baísquimiti 'icē —quixun. Usaquin sinánquian Nucēn Papa Diosan cacēsabi oquin Abraham-nēn 'ati 'aishbi ca Nucēn Papa Diosan xucēxun ángelnēn Abraham cacēbē Isaac bamati 'aishbi iéacēxa.

²⁰Usa 'ain ca Isaacnēnribi, —Nucēn Papa Diosan ca aín quicēsabi oquin 'ati 'icē —quixun 'unánquin, aín bēchicē rabé, Jacob 'imainun Esaú, —Nucēn Papa Diosan ca an 'ē cacēsabi oquin mitsu 'aquinti 'icē —quixun caquin atu Nucēn Papa Dios nūcáxuancēxa.

²¹Jacobnēnribi, —Nucēn Papa Diosan ca aín quicēsabi oquin 'ati 'icē —quixun 'unánquin ca aín bamati sēnécēbētan, xēni 'aish, aín tsatimi cēpíxun aín xuta Josénēn bēchicē rabé, —Nucēn Papa Diosan ca an 'ē cacēsabi oquin mitsu 'aquinti 'icē —quixun caquin atu Nucēn Papa Dios nūcáxuancēxa. ²²José, Egipto menu 'ixun ca —ax quicēsabi oquin ca Nucēn Papa Diosan nun rēbúnqui Egipto menua nun nētē, Canaan, anu 'itēcēnun buánti 'icē —quixun sinánquin aín aintsí cacēxa: Ēnē nētēnuax nun nētēnu cuanquin ca mitsun rēbúnquinēn 'ēn xoribi buánxun anu maínti 'icē quixun.

²³Itsa baritia Egipto menu Jacobnēn rēbúnquicama 'icēbē ca a menu 'icē 'apu, Faraón cacē, ax Jacobnēn rēbúnquimi nishacēxa. Nishi ca bēbu tuácama bērí bacēncē —ax ca bamati 'icē —quiacēxa. Quicēbētanbi ca achúshi bēbu tuá, Moisés cacē, aín papabē aín tita Nucēn Papa Diosmi catamēti, Faraónmi racuēquinma —ēnē tuá ca upíira upí 'icēn, usa 'ain cananuna 'apun bana tanquinma unēti 'ai —quixun sináncēxa. Usaquin sinánxun ca rabé 'imainun achúshi 'uxēn Moisés unēacēxa. ²⁴Usaquian unēcē 'icē ca a 'apun bēchicēnēn Moisés aín tuása 'inun caniocēxa. Usa 'aínbi ca Moisés canitancēx a 'apun bēchicēnēn

tuása 'iisama tancēxa. ²⁵Ca sináncēxa, Egiptonu 'icē 'apu ēnēbē 'aish cana aín xutasa 'aish 'ēx camabi ñuñu 'iti 'ain. Usa 'aínbi ca Egipto menu 'icē unicama ēnēn Nucēn Papa Dios cuēēncēsama oquin ñu 'atimashi 'ati cuēñenia. Usaquin 'anan ca axa Nucēn Papa Diosmi sináncē unicamaribi 'atimoia. Usaquin sinani ca ax Egiptonu 'icē 'apun xutasa 'itsíanxbi aín aintsí judfós unicama, a Nucēn Papa Diosan ainan 'inun caiscē, acamabē tēmēraibi 'iti cuēēancēxa. ²⁶Cuēēnquin ca sináncēxa, Egiptonu 'icē unicamax ñuñu 'aish cuēēncēsamaira oi cana 'ēx Nucēn Papa Diosmi sináncē 'aish tēmēraibi cuēēnti 'ain. Cristonan 'icēa unín 'atimocēx tēmēraibi aín unicama cuēēncēsaribi oi ca Moisés tēmēraibi Nucēn Papa Diosan unicamabē 'i cuēēancēxa. Ax ca —Nucēn Papa Diosan ca ax quicēsabi oquin nu ainan 'aish aín nētēnu abē 'inun 'imia —quixun 'unani ami catamēti cuēēancēxa.

²⁷—Ēn bērúnbi isquimabi cana Nucēn Papa Dios ca aserábi 'ēbē 'icē quixun 'unani —quixun sinani ca Moisés ami catamēti Egipto menuax Madian cacē menu cuancēxa, racuētima ax cuancēbēa 'apu nishtánunbi.

²⁸Madianuax Egipto menu cuantēcēntancēxun ca Moisésnēn —Nucēn Papa Diosan ca ax quicēsabi oquin aserábi 'ati 'icē —quixun sinánquin, an cacēsabi oquin judfós unicaman xubucama 'unánti oquin, aín xēcuē ēman carnero imi shimiacēxa, Nucēn Papa Diosan ángelnēn atun rēcuēn bēchicēcama 'atin rabanan. ²⁹Egipto menuax cuani ca judfós unicama —Nucēn Papa Diosan ca ax quicēsabi oquin nu 'aquinia —quixun sinani parúnppa Xonsa cacē, a nēbētsi me racacēbē sicaracēacēxa, me ēsquicēnu cuancēsabiquiani. Atúxa usai cuancēbē ca axa atu catícabiani cuancē

Egiptonu 'icë suntárucamax —nuxribi cananuna usai sicaracëti 'ai —quixun sinanx cuanibi, 'unpax anu racátëcëncë bë bacamiquiácëxa.

³⁰Judíos unicama Egiptonuax cuantancëx anu atux cuancë me anu bëbatancëxun, a mecama 'ibuanux ca Nucën Papa Diosmi catamëti aín quicësabi oi judíos suntárucama siete nëtë, Jericó cacë ëma ratanarati cuainácëti niácëxa. Nicëbë ca Nucën Papa Diosan sinanënshi, a ëma anun cënëcë, ax rurucubuacëxa. ³¹A cënë rurucubúcebëa anu 'icë unicama an Nucën Papa Diosan bana cuacëma 'aish cëñúmainun ca 'atima xanu Rahab cacë, axëshi 'iacëacëxa, an Nucën Papa Diosmi sinánquin judíos unibunën xucë uni rabé 'aquincë cupí.

³²¿Uisaquinribi carana mitsu cati 'ain? Gideón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, acama 'iá 'imainun an Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicamaribi mitsu ñuixunquinbi cana sënëontima 'ain. ³³Raíri unínribi ca Nucën Papa Diosmi catamëquin —an ca nu 'aquinia —quixun 'unánquin bëtsi 'apun suntárucamabë 'acananquin ñusmocëxa. Raíri uniribi 'apu 'ixun ca Nucën Papa Diosmi sinánquin a unicama upíti bucunun, upí oquin 'aquiancëxa. Ami sinania ca a unicama ax quicësabi oquin Nucën Papa Diosan 'aquiancëxa. Raíriribi ca ami nishquian, unin 'inun pinun quixun aín cënënu niabi, Nucën Papa Diosan sinanën 'inúnbi piama 'icën. ³⁴Axa Nucën Papa Diosmi catamëcë uni raíriribi ca tsi rëquirucë an nëntanun quixun anu niabi Nucën Papa Diosan sinanën tsinbi uisabi oma 'icën. Raíri uníxribi ca suntárunën 'ati 'aishbi Nucën Papa Diosan sinanën iéacëxa. Raírinëx-ribi 'insíncë 'aish cushima 'aishbi ca Nucën Papa Diosan sinanën cushi 'iacëxa. Nucën Papa Diosan 'imicëxun ca

suntárunën cushiira 'ixun abë 'acanancë bëtsi 'apun suntárucama abámiacëxa. ³⁵Bëtsi bëtsi xanun ca aín tuá bamacë 'icëbi Nucën Papa Diosan sinanën baísqüia biacëxa.

Raíri unin ca unin Nucën Papa Diosan bana ënun quixun bëtsi bëtsi oquin paë tanmicëxunbi, ami sinánquin ëníma —'ëx masócë 'aish bamaibi cana Jesucristobë 'iti 'ai —quixun sinánquin ami catamëti ënquinma tanshiacëxa. ³⁶Raíri uni ca Nucën Papa Diosmi catamëcë cupí unin ami cuaianan rishquiacëxa. Raíri ca unin manë risin nëaxun sipuacëxa. ³⁷Nucën Papa Diosmi catamëcë uni raíri ca unin maxaxan rëacëxa. Raíri ca Nucën Papa Diosmi sinánxma 'inun quixun unin bëtsi bëtsi ocëxa. Raíri ca unin tëarabëocëxa. Raíri ca manë xëtocën 'acëxa. Raírinëx ca chupañuma 'ixun carnero rani pañuanan chivo rani pañuax cuaínbëquini niacëxa. Ñuñuma 'aish nuibacacë 'ianan ca bëtsi bëtsi ocë 'iacëxa. ³⁸A unicama aín nuitu upíira 'aish ënë nëtënu 'ima Nucën Papa Diosan nëtënuira 'iisa 'aishbi ca anu uni 'icëma menu nitsi aín bashinuribi cuaínbë quini xubuñuma 'aish bashi quininu 'iacëxa. ³⁹A unicama ñuiquin cuënëo bana isquin cananuna 'unanin, Nucën Papa Diosmi ca asérami catamëacëxa quixun. Ami catamëquinbi ca uisaira oquin cara Nucën Papa Diosan, Cristo cupí, aín unicama 'imiti 'icë quixun 'unánma 'icën. ⁴⁰A ñucama 'unánma 'aishbi ca utancëxa Cristo bama cupí nux 'icësaribiti, axa bëráma ami sinan unicamax Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ianan asérami ainan 'aish nubë aín nëtënu nëtëtimoí 'iti 'icën. Usai 'icëbë ca camáxbi Nucën Papa Diosan aín unicama cásabi oi 'inuxun 'aia.

Jesúsmi cananuna catamëti 'ai quicë bana

12 ¹A unicamaxa 'iásaribiquin ca nubë 'icë 'itsa unin tëmëra-quinbi —Nucën Papa Diosan ca asérami

aín quicēsabi oquin nu 'aquinti 'icē
 —quixun 'unánquin ami catamēquin
 ěnima. Atúxa 'icēsaribiti 'inuxun
 cananuna an nu 'atimaquin sinánmicē a
 ñucama ěanan an usabi 'itioquin nu
 'atima 'imicē ñucamaribi ěnti 'ain.
 Acama ěnquin cananuna běněquinma
 añu ñu 'ěn 'ati cara Nucěn Papa Dios
 cuěěnia quixun sinánquin upí oquin 'ati
 'ain. Cuai bětsibě upiti abáti cupí ca
 unin an iěocē ñu nania, usaribiquin
 cananuna upí oquin nun 'ati ñu 'anuxun,
 uisa ñun cara nu 'atimaquin sinánmia, a
 ěnti 'ain. ²Jesús, a cupí nux ami
 cataměcē 'aish ainan 'ianan asaribi upí
 'aish aín nětěnu abě 'iti, ax 'iásaribiti
 'inuxun cananuna uisai cara ax 'iacěxa
 quixun sinánti 'ain. 'Uchañuira uni
 'acěsa oquin ca unin i curúsocěnu a
 matásti 'icē quixun 'unánxbi ca ěně
 menu uacěxa, —ěně ñucama inúcěbě
 unicama upí 'iti měnfotancěx cana 'ěn
 Papa Diosbě 'i cuěěntěcěnti 'ai —quixun
 'unani. Usai bamax bafsquia 'aish ca
 Nucěn Papa Diosan nětěnu abě 'Apu
 'icěn.

³Těměraquin —axa ami sináncěma
 unicaman ca 'ěx Jesucristonan 'icě cupí
 'ě bětsi bětsi oia —quixun sinánquin
 ami cataměti ěntin rabanan camina
 —usaribi oquian ami nishquin unin
 'acěxunbi ca Jesucristoněn tanshiacěxa
 —quixun sinánti 'ain. Usaquin sinani
 camina ami catamětia unin bětsi bětsi
 ocěxun oquin a ěnti sinanima ami
 cushiti 'ain. ⁴Mitsux 'uchati rabanan
 těměranan Jesucristonan cupí bětsi bětsi
 ocě 'afshbi camina bamacěma 'ain.

^{5,6}¿A bana mitsúxmi aín běchicě 'icěa
 'ěsěquin Nucěn Papa Diosan cacě a
 caramina manuan? ěsai quicě:

'Ēn běchicě 'icě cana mi cain, Nucěn
 'Ibu Diosan ca an nuibacě
 unicama 'ixunbia ñu 'atima 'aia
 oquin amiribishi 'atěcěnxunma

'anun quixun 'unánmiquin
 uisoquin cara 'ati 'icě usoquin
 'aia. Uicama cara aín běchicě
 'inun 'imiaxa acama ca usoquin
 'aia. Usa 'ain camina ñu 'aisama
 'aia Nucěn 'Ibu Diosan mi uisa
 cara mi ocěxbi aín bana cuaisama
 tani běnětima 'ain. 'Ianan camina
 masá nuituti sináncasmaquin,
 uisai carana 'iti 'ai quixun
 sinántima 'ain.

⁷Camabi unin ca aín běchicě ñu 'atima
 'aia oquin upí 'inun quixun 'unánmia.
 Usa 'ain camina mitsun Nucěn 'Ibu
 Diosan ñu 'atima 'aia oquin uisa cara
 ocěxunbi a tani masá nuituquinma upí
 oquinshi sinánti 'ain, an ca mitsúxmi
 aín běchicě 'icě cupí usoquin 'aia
 quixun 'unánquin. ⁸Nucěn Papa Diosan
 ca aín unicama ñu 'atima 'aia oquin
 amiribishi 'atěcěnxunma 'anun quixun
 'unánmiquin uisa oquin cara 'ati 'icě
 usoquin 'aia. Usoquin mitsu 'acěma
 'aish camina mitsux asěrabi ainanma
 'aish aín běchicěma 'ain. ⁹Nux xu 'ixun
 ñu 'atima 'aia oquin ca amiribishi
 'atěcěnxunma 'anun numi nishquinmabi
 nu 'unánmiquin nucěn papan nu
 měěacěxa. Měěcěxunbi cananuna ami
 nishquinma ax cuěěncěsabi oquin 'acěn.
 ¿Usa 'ain caranuna uisa cupí Nucěn
 Papa Diosan nux abě upí 'inun quixun,
 uisa oquin cara nu 'ati 'icě usoquin
 'acěxunbi upí oquin sinántima 'ain?
¹⁰Nux canitancěxnu upí 'inun quixun ca
 aín sináncěsa oquin 'unánmiquin
 usoquin nucěn papan nu 'acěxa. Usa
 'aínbi ca Nucěn Papa Diosan asaribi upí
 'iminuxun upí oquin nu 'unánmia.
¹¹Cananuna 'unanin, Nucěn Papa
 Diosan usoquin nu 'acěxun taní
 cananuna masá nuitupanin. Usai
 'itancěxbi cananuna usaquian nu 'acě a
 inúcěbě Nucěn Papa Diosbě upí 'iquin
 upí oquin sinani cuěěnti 'ain.

**Jesucristo ñui quicë bana
timati rabanan bërúancati**

¹²Usa 'ain camina tèmëraibi masá nuituquinma upí oquin sinani ami cushi Cristomi catamëti 'ain. ¹³Usa 'ixunmi mitsun aín cuëencësa oquin 'aia isquin ca raíri uniribi ami catamëti upí oquin 'unáncëma 'aishbi a éníma mitsux 'icësaribiti 'iti 'icën. Usaía atux 'inun camina Jesucristomí catamëquin aín cuëencësa oquin 'ati 'ain.

¹⁴Nishananima camina upitaxëshi bucuti 'ain. Aín 'ucha ëncëma unix ca Nucën Papa Diosbë 'itima 'icën. Usa 'ain camina nishananima upitax bucuquin uisa 'uchabi 'ati sinántima 'ain. ¹⁵Nucën Papa Diosan ax cuëencësabi oquin mitsu 'aquincëma 'itin rabanan camina an mitsu 'unánmicësabi oi 'inux bërúancati 'ain. Usai 'iquin camina uni raíri 'aisama nuituñi 'inun 'atimaquin sinánmitima 'ain. ¹⁶Uni aín xanubëishi 'itioquin mënío 'ain ca micama ui uníxbi aín xanuma 'ain, xanu itsibë 'itima 'icën, bëbúxribi ca xanúxmabi uni itsibë 'itima 'icën. Nucën Papa Dios ca uni 'imainun xanuribi usai 'iti cuëënima. Usai 'itin rabanan camina camáxbi upí sinánñu 'inun 'aquiananti 'ain. Esaúnën ca Nucën Papa Diosan cacë bana sinánquinma, ax rëcuën 'ixunbi aín piti cuëencë cupíshi aín xucën aín rëcuën 'imiacëxa. Ax piti cuëencë cupía Esaú 'iásaribiti camina 'itima 'ain. ¹⁷Camina 'unanin, 'itsa baritia 'icëbë ca Esaú aín papan rëcuën bëchicë 'itëcënti sináncëxa. Usaquin sinani masá nuituti iníbi ca 'iáma 'icën. Usa 'ain ca Esaúma, aín xucën Jacob, axa aín rëcuën bëchicësa 'icë, aín papan Isaacnën upí oquin sinánxunquin Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa.

¹⁸Mitsux camina aín bashi Sinaí, anuxuan nucën raracaman Nucën Papa Diosan bana cua, anu cuánma 'ain.

Anuaxa canacamë"ëo sharaquimainun ca a bashix nëtë cuinan mapucë bëánquibucë 'iacëxa. Aín bashicama-nubi ca tsí rëquirucë tñbu 'iacëxa. Anu camina mitsux 'iáma 'ain. ¹⁹Manë bana ocë sharatia camina cuama 'ain. Cuatíma 'ianan camina Nucën Papa Dios banaiaribi cuama 'ain. Nucën Papa Dios banacëbëa 'aisamaira ñu 'ia isquin ca nucën raracaman racuëquin Moisés cacëxa:

—Nux bamatima cupí camina minbi Nucën Papa Diosan cacëxun nu cati 'ain. ²⁰Bananuxun ca Nucën Papa Diosan cacëxa: “Uinu 'icë uníxbi ca aín bashi tanáin cuantima 'icën, ñuinacaxribi ca cuantima 'icën. Uni 'imainun ñuina ax anu cuancëcamax ca maxaxan rëanan masíbuñën 'acë 'iti 'icën”. A bana sinani ca nucën raracamax racuëácëxa. ²¹Usaía 'aisamaira ñu 'ia isi ca Moisésnëxribi quiacëxa: “Ëxribi cana racuëti bërëin”.

²²Mitsux camina aín bashi Sinaí anuaxa Nucën Papa Dios baná anu cuanma 'ain. Bëráma camina mitsux Nucën Papa Dios rabinux Sión cacë matá, anua Jerusalén 'icë, anu cuancën. Usai 'iá 'aishbi camina Jesucristonan 'aish, uinu caramina 'ai anuax, Nucën Papa Dios axa bamatimoi naínu 'icë Jerusalén aín nëtënu tsócë, abë banain. Anuxun ca 'itsaira 'ixun aín ángelcama tímëxun a rabia. ²³Anuribi uicamax cara ainan 'icë, aín anë 'acë, acamanribi ca a rabia. Anu ca ax 'Apuirá 'ixuan an camabi unin 'acë ñu iscë, Nucën Papa Dios, ax 'icën. Anuribi ca Nucën Papa Diosan ainan 'icë upí 'imicë 'aisha bamacë unicama aín bëru ñunshin 'icën. ²⁴Anuribi ca ax aín imi 'apati bama 'ixuan an nuxribinu anu 'inun mëníoçë, Jesús, ax 'icën. —Cain, an Abel 'acë uni, ax ca cupicë 'iti 'icë —quiax Nucën Papa Dios quicëbë ca usai 'iacëxa. Usa 'aínbí ca Jesús bamacë cupí uínbí an 'acë uni

cupiama 'icën. Usoquian Jesús unin 'á 'ixunbi ca aribi cupiquinma uicamax cara ami catamëtia, a aín 'ucha sinántecëntimoquin tērēnia.

²⁵Cananuna 'unanin, Moisésñēan Nucēn Papa Diosan bana ñuixuncēxunbia an a bana timaquin cuaisama tancē, nucēn raracamax ca castīcancē 'iacēxa. Moisésñēn ñuiá banasamaira ca Jesucristo ñui quicē bana, Nucēn Papa Diosan naínu 'ixun nu 'inan, ax 'icën. Usa 'ain ca nucēn raracamaxa 'iásamaira oi an Jesucristo ñui quicē bana timaquin cuaisama tancē unicama iétima 'icën. Usa 'ain camina asérabi Jesucristo, Nucēn Papa Diosan a aín nētēnua xua, a ñui quicē bana timaquinma upí oquin cuati 'ain. ²⁶Bērāma ca Moisésbēa Nucēn Papa Dios banacēbē mecama shaíquia-cēxa. Usa 'aínbi ca Nucēn Papa Dios ēsairibi quia: “Mecama amiribishi shaícatēcēnquin cana ashi 'aquinma naínu 'icē ñu, bari, 'uxē, 'ispa acamaribi shaícati 'ain”. ²⁷Nucēn Papa Dios “cana amiribishi ñucama shaícatēcēni” quia 'ain cananuna 'unanin, usoquin shaícacēx ca a ñucama cēñúcē 'aish 'aíma 'iti 'icën. Acama 'aíma 'aínbi ca uisai cara aín unicama abē 'iti 'icē quixun an mēñosabi oi 'iti 'icën. ²⁸Ax xēñibua 'aínbi cēñútimo nucēn 'Apuira 'ain cananuna nux nētētima anu abē 'ianan aín unicamabē 'iti 'ain. Usai 'iti sinánquin cananuna Nucēn Papa Diosmi sinánquin aín bana cuaquin —asábi ca —caí cuēñquin a rabiti 'ain, ax cuēñcē sabi oquin, ²⁹ax upíra 'ixun ca rēquiruquin tsín 'acēsaribi oquin ñu 'aisamacama cēñuti 'icē quixun sinánquin.

**Usaquian aín unicaman
Nucēn Papa Dios cuēñnmiti bana**

13 ¹Mitsux Jesucristonan 'aish camáxbi xucēnsa 'aish camina mitsux 'icēsabi bētsibē bētsibē

nuibanani 'iti 'ain. ²Mitsun 'unáncēma unibi camina mitsun xubunu bēbaia cuēñquin biti 'ain. Usai 'iquin ca raírnēn 'unánquinmabi ángel, unisaribi 'icē, biacēxa.

³Mitsúxribi atubē sipuacē 'aish tēmēracēsa 'ixun camina axa Jesucristonan cupí sipuacē unicama manuquinma a sinánquin 'aquinti 'ain. Mitsúxribi usaribi uni 'ixun camina —usaribi oquin ca unin 'ē 'ati 'icē —quixun sinánquin unían bētsi bētsi ocē uni a 'aquinti 'ain.

⁴Min xanuma 'ain camina xanu itsibē 'itima 'ain. Xanu minan 'iti bitancēxun camina abē nuibananquin upí oxun 'iquinti 'ain. Aín xanuma 'ain bēñēñuma xanubē 'iti 'imainun uni itsin xanubē 'iti ca Nucēn Papa Dios cuēñnima. Cuēñnquinma ca usa uni 'imainun usa xanuribi 'uchoquin uisa cara oti 'icē usoquin 'ati 'icën.

⁵Aisamaira curíquiñu 'iti camina sinántima 'ain. Nucēn Papa Diosan “Ēñ cana mi 'aquinquin ěntima 'ai” quixun cacē a sinani camina mitsux 'aisamaira ñuñuma 'aishbi masá nuituti bēñētima cuēñti 'ain. ⁶Usaquin sinánquin cananuna ěñē bana cuēñēo quicēsabi oquin sinánti 'ain:

Nucēn 'Ibu Diosan ca 'ē 'aquinia.

Usa 'ain cana unin uisa cara ocēxbi racuétima 'ain.

⁷Jesucristo ñuiquin mitsu bana ñuixuncē unicama camina manuquinma sinánti 'ain. —Atun ca Jesucristomi catamēquin upí ñuishi 'aia —quixun sinani camina usaribiti 'iti 'ain.

⁸Jesucristo ax ca usabi 'iá 'aish bēríribi usabi 'aish, usabi 'iti 'icën. ⁹Usa 'ain camina uni itsían mitsu bētsi bētsi bana ñuixunquin Jesucristomi sinánti ěnun quixun cacēxunbi ěntima 'ain. A unicamax ca —bētsi bētsi ñu piquinbi camina bētsi bētsi ñu pitima 'ai —quia. Atúxa usai quia a bana cuatibi ca uni

aín naitu upí 'ima. Usa 'ain camina —Cristo cupíshi ca Nucèn Papa Diosan nu nuibaquin nun 'ucha téréanan nux ainan 'inun 'imia —quixun 'unani amishi cushicanti 'ain.

¹⁰Nun nu —Jesucristo bama cupí ca nun 'uchacama téréncē 'icē —quixun 'unáncē 'aínbi ca judíos sacerdotecaman 'aracacē ñuina rēcē aín nami picē 'aishbi, amí catamécēma 'ixun, —Jesucristo bama cupí cana 'ën 'uchacama téréncē 'ai —quixun 'unanima. ¹¹Unicaman 'ucha téréncē 'inun ca sacerdotenēn cushicaman 'apun, 'aracacē ñuina rēcē aín imi, anuxun Nucèn Papa Dios rabiti xubu 'ucē mēu, Cata Upíra cacē, anu buánxun anuxun ánscaia. Usoquin 'anan ca a ñuinacan namicama a ěma 'ura buánxun nēēnia. ¹²Usaribiti ca Jesús, Jerusalén 'uri aín imi 'apati i curúsocēnu, camabi uníxa aín 'ucha téréncē 'aish Nucèn Papa Diosnan 'inun, bamacēxa. ¹³Usa 'ain cananuna Jesús, axa ěma 'uracēox 'uchañuira uni 'icēsari bama, a nuxnu ainan 'icēa uni itsin tēmēramianan 'usáncēxunbi, ainan 'iti ěntima 'ain. ¹⁴Ěnē nētēnu ca axa cēñútima usabi 'icēbēnu anu 'iti ěma 'aíma 'icēn. Usa 'ain cananuna axa cēñútima nētē Nucèn Papa Diosbēnu anu 'iti a cainin. ¹⁵Usa 'ain cananuna Jesucristo cupí camabi nētēn abē banai cuēēnquin Nucèn Papa Dios nun cuēēbitan rabianan —mix camina asérabi nun 'Apu 'ai —quixun caquin a rabiti 'ain. ¹⁶Rabianan camina uni raíri 'aquinquin ñu upí 'ati manutima 'ain. Ñuñuma uníríbi camina nuibaquin mín ñu mēsú 'inánti 'ain. Unían usaquin 'aia isi ca Nucèn Papa Dios cuēēnia.

¹⁷Mitsun cushicaman ca mitsúxmi upiti Jesucristomi sinánun mitsu 'aquinia. Usaquin mitsu 'aquinuan Nucèn Papa Diosan caíscē 'ixun ca an cacēsabi oquin upí oquin 'aia tania, ax cuēētanun. Usa

'ain camina aín bana cuaquin atux quicēsabi oquin 'ati 'ain. Mitsun usaquin 'aia isquin ca atun masá nuituquinma cuēēnquin mitsu 'aquinti 'icēn. A unicaman bana cuaquinbimi an cacēsa oquin 'aia isi ca Nucèn Papa Dios cuēēntima 'icēn.

¹⁸Cananuna 'unanin, ñu 'atima 'aquinma upí ñuishi 'aia tania ca Nucèn Papa Diosan nu upí isia quixun. Usa 'icē camina nu Nucèn Papa Dios ñucáxunti 'ain. ¹⁹Ěx mitsubē 'itēcēni bēnētishi cuanun camina manúquinma Nucèn Papa Dios 'ē ñucáxunti 'ain.

Upí oquin sinania bēruánx 'inuan Pablonēn ca

²⁰Nucèn Papa Dios, an aín unicama abē upí 'inun 'imicē, an ca Nucèn 'Ibu Jesucristo, an aín unicama bēruáinracē, a bamacēbi baísquimiacēxa. An Jesús aín imi 'apati bamacē cupí nun 'uchacama térénquin nux xēnibua 'aínbi ainan 'inun 'imicē, ²¹anbia an iscéxmi upí 'inun 'imianan ax cuēēncēsabi oquinmi upí ñuishi 'anun mitsu 'imiti cana cuēēnin. 'Ianan cana an, Jesucristo cupí, ax cuēēncēsabi oquin nu 'imiti cuēēnin. A ca aín unicaman xēnibua 'aínbi ěnquinma rabiti 'icēn. Usaquin ca 'ati 'icēn.

²²Ěn xucéantu, 'ën mitsu 'ēsēquin, 'itsamashi cuēēnoxuncē banacama ěnē camina upí oquin sinánquin cuati 'ain.

²³Mitsun camina 'unánti 'ain, nucèn xucēn, Timoteo, a ca sipuacē 'icēbi chiquíncanxa. 'Itíxa bēnētishi bēbaia cana mitsu isi cuanquin a buánti 'ain.

²⁴Anu 'icē Jesucristomi catamécē unicama 'imainun mitsun cushicama a camina bēruánxa 'inun 'ē caxunti 'ain. Italianuax ucē unicamanribi ca mitsu bēruánxmi 'inun mitsu camia.

²⁵Nucèn Papa Diosan nuibaquin 'aquinccēxmi chuámarua 'aish bucuti cana cuēēnin. Ashi.